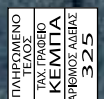
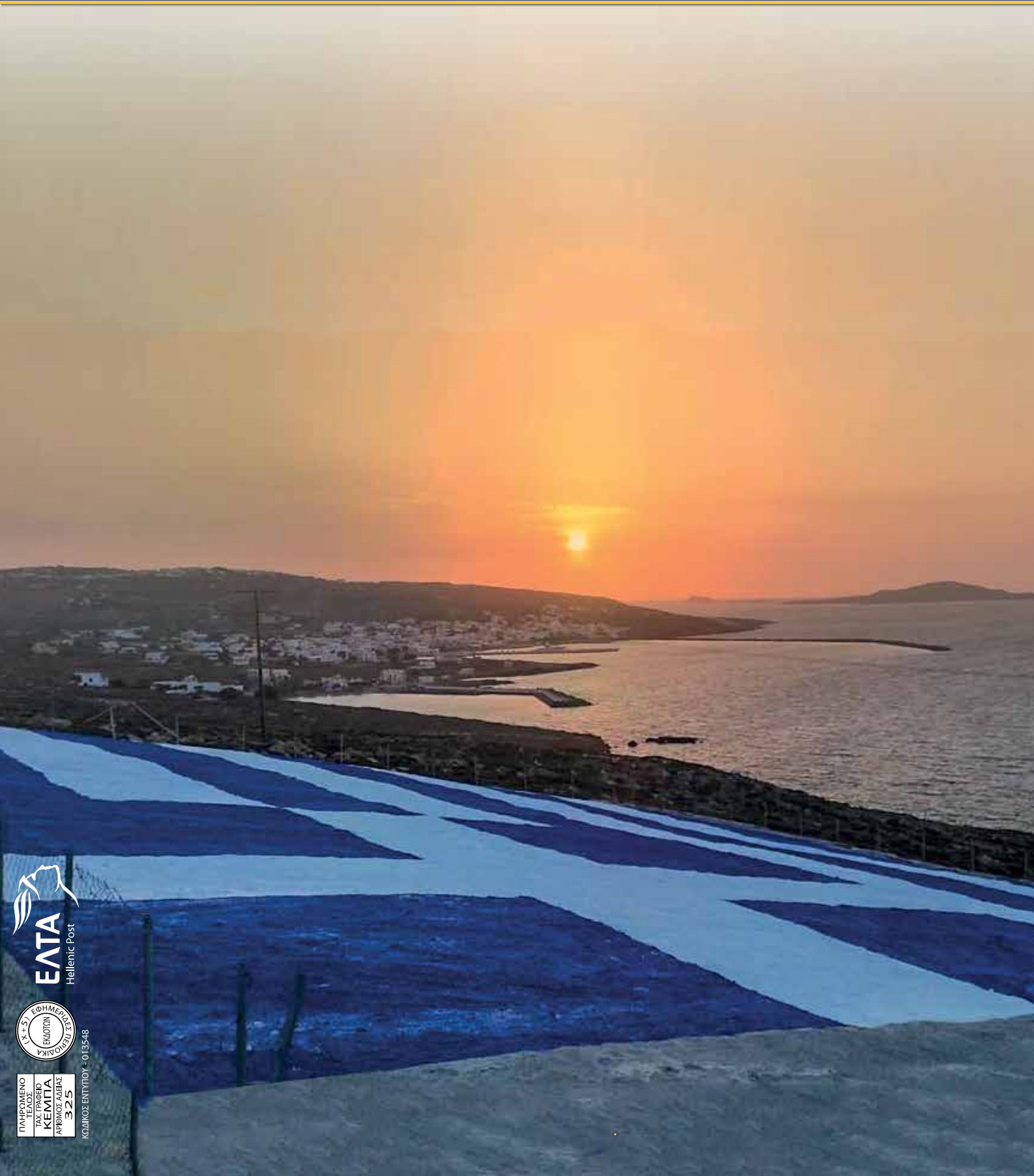

Ο Παλιός του Κασινίου

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΚΑΣΙΩΝ • Γ' Σεπτεμβρίου 56, Αθήνα 104 33
Έτος Ιδρύσεως 1928 • Σεπτέμβριος - Οκτώβριος 2021 • Αρ. Φύλλου 426 (90) • Χρόνος 42^{ος}

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΝΤΥΠΟΥ: 013548

Ο Παλμός του Κασσιώτη

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΚΑΣΙΩΤΩΝ

Έτος Ιδρύσεως 1928

Γ' Σεπτεμβρίου 56, Αθήνα 104 33
Τηλ./Φαξ: 210 88.30.606

E-mail: sylogoskasion@gmail.com
sylogoskasion@yahoo.gr
www.kasos.org

FB: <https://www.facebook.com/sylogoskasion>
<https://www.facebook.com/sylogosenelladikasion/>

Σεπτέμβριος - Οκτώβριος 2021

Αρ. Φυλλού 426 (89) • Χρόνος 42^{ος}

ΕΚΔΟΤΗΣ:

Μίνος Κομνηνός

κιν.: 6937 230484

mkomninos2@hotmail.com

Facebook: [minos.komninos](https://www.facebook.com/minos.komninos)

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΡΙΑ ΚΑΣΟΥ:

Νικολέττα Σοφίλα

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΗΣ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ:

N. B. Παπαγεωργίου

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΣΕ ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ:

Μηνάς Αλεξιάδης

Μίνος Κομνηνός

Μανώλης Μαυρολέων

Μανώλης Περασελής

Ανθούλα Ρουκουνάκη

Γιώργος Ρουκουνάκης

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Γιάννης Βαρβαρέσσος

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ:

ΗΛΙΑΙΑ - Μιχ. Κύρκος

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ: 2,5 €

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ:

Εσωτερικού, για τα μέλη	20€
Εσωτερικού για μη μέλη	25€
Εξωτερικού για συνδρομή μέλους	40€
Εσωτερικού, για έντυπο περιοδικό	20€
Εξωτερικού για έντυπο περιοδικό, (Ευρώπη)	25€
Εσωτερικού για περιοδικό σε ηλεκτρονική μορφή	15€
Εξωτερικού, για έντυπο περιοδικό (ΗΠΑ)	35\$

– Τα ευνόγραφα άρθρα που δημοσιεύονται στον «Παλμό του Κασσιώτη», απηχούν τις προσωπικές θέσεις και απόψεις των συντακτών τους.

– Η σύνταξη διατηρεί το δικαίωμα της περικοπής ή σύντμησης μακροσκελών κειμένων, σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του εντύπου, λόγω χώρου.

– Κείμενα και φωτογραφίες που υποβάλλονται για δημοσίευση, δεν επιστρέφονται.

– Κατά τους Ν. 2387/20, και Ν. 2121/93, απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή μέρος ή ολόκληρου του εντύπου με οποιονδήποτε τρόπο χωρίς τη γραπτή άδεια του εκδότη και των συντακτών του.

Για τις συνδρομές: Μέλους, Εντύπου, Ημερολογίου

ALPHA BANK:

Για EURO: 33300 2002000031

IBAN: GR 2601403330333002002000031

Για USD: 333-01-5009000029

IBAN: GR1801403330333015009000029

EUROBANK:

Για EURO: 0026.0044.41.02014744426

IBAN: GR49026004400004102014744426

>> ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΚΔΟΤΗ

Ισχυρή ανάκαμψη μετά την πανδημία- Νέο ξεκίνημα

ισθάνομαι ότι διανύομε ήδη μία περίοδο ανάκαμψης μετά το σοκ της πανδημίας που όλοι μας βιώσαμε τα τελευταία δύο σχεδόν χρόνια. Από δω και μπρός, ΕΛΠΙΖΟΜΕ να μπορέσουμε να λειτουργήσουμε τους επόμενους λίγους μήνες που απομένουν ως τις εκλογές του Μαρτίου 2022 και με τη ΔΙΚΗ σας συμπαράσταση και κατανόηση. Το πρόγραμμα των εκδηλώσεών μας που έχουμε ήδη γνωστοποιήσει, περιλαμβάνει μεταξύ άλλων, συγκέντρωση νέων μας, δύο συνεστιάσεις, τρεις διαλέξεις με ενδιαφέροντα ιατρικά, ναυτικά και ιστορικά θέματα κ.α. και σχεδόν όλες αυτές οι εκδηλώσεις, εάν οι υγειονομικές συνθήκες τελικά επιτρέψουν να πραγματοποιηθούν στον κλειστό χώρο του εντευκτηρίου μας. Εννοείται δε, ότι θα ληφθούν αυστηρά, όλα τα προβλεπόμενα ασφαλιστικά μέτρα κατά του κορωνοϊού, όπως η υποχρεωτική χρήση μάσκας, αποστάσεις ασφαλείας, ανοικτά παράθυρα, καθώς και η παρουσίαση πιστοποιητικών εμβολιασμού, ή για τα ανεμβολίαστα μέλη μας θα πρέπει να έχουν μαζί τους αρνητικό εργαστηριακό rapid test 48 ωρών πριν. Συνοπτικά λοιπόν, ελπίζουμε να ανταποκριθείτε στο κάλεσμά μας αυτό και να τιμήσετε με την παρουσία σας όλες αυτές τις εκδηλώσεις, ώστε να επιτύχουμε το στόχο μας που δεν είναι άλλος από ένα λειτουργικό και ασφαλές ξεκίνημα αυτή τη νέα σεζόν. Καλό χειμώνα σε όλες και όλους!

Μίνος Δ. Κομνηνός

Αγορά Κασσιώτικων προϊόντων

Ο Σύλλογός μας προκειμένου να ενισχύσει την οικονομική κοινωνία της Κάσου διαθέτει Κασσιώτικα προϊόντα (όπως κουλούρες, στικς, μπουκίτσες, σιτάκα, μέλι). Όποιοι ενδιαφέρονται να επικοινωνούν με τον κ. Γιάννη Βαρβαρέσσο τηλ. 210 88 30 606 (ώρες 10.00 ως 1400 κάθε Δευτέρα και Πέμπτη).

Διαφημίσεις

Όποιος επιθυμεί να διαφημισθεί στο περιοδικό μας ΠΑΛΜΟΣ ΤΟΥ ΚΑΣΙΩΤΗ για 6 τεύχη (1 έτος), στην ιστοσελίδα μας και στο Facebook επίσης για ένα έτος το κόστος είναι 100 Ευρώ για διαστάσεις 8 επί 6 εκατοστά ή εναλλακτικά 20 Ευρώ η διαφήμιση ανά τεύχος. Στείλετε μας ηλεκτρονικά στο sylogoskasion@gmail.com, το λογότυπό σας.

Ευχαριστούμε,
ΤΟ Δ.Σ.

ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΜΑΣ ΕΠΙΣΚΕΦΘΕΙΤΕ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΜΑΣ

www.kasos.org

Η ΣΤΟ FACE BOOK <https://www.facebook.com/sylogoskasion>

ΓΙΑ ΟΠΟΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ/ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΜΑΣ ΕΠΙΘΥΜΕΙΤΕ

Στο εξώφυλλο: Η επίγεια Ελληνική Σημαία στη θέση Μαρίτσα της Κάσου με φόντο ένα ονειρικό ηλιοβασίλεμα.

>> ΤΟ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΜΑΣ

Μια ταινία για τον Δ. Ι. Αντωνίου!

Γράφει ο Μανόλης Μαυρολέων | Το σκίτσο φιλοτέχνησε ο Χρήστος Παμπαφίκος

ΜΕ ΜΕΓΑΛΗ χαρά συμμετείχαμε μαζί με τη Σοφία Μόσχου - Μαστοράκου στη δημιουργία μιας ταινίας διάρκειας μιας περίπου ώρας με θέμα τον συμπατριώτη μας καπετάνιο και ποιητή Δημήτρη Ι. Αντωνίου. Η ταινία ανήκει σε μια σειρά που ετοιμάζει η COSMOTE TV και θα την παρουσιάσει στον τομέα ιστορίας (HISTORY CHANNEL). Πρόκειται για μια σειρά αφιερωμένη στη θρυλική ποιητική γενιά του '30 στην οποία εξέχον μέλος – αν και με τον δικό του, ξεχωριστό, τρόπο – υπήρξε και «ο δικός μας» ποιητής.

ΛΙΓΕΣ ΗΜΕΡΕΣ πριν, είδαμε το πρόγραμμα της ταινίας και μας άρεσε. Αυτό, προφανώς, δεν σημαίνει ότι κάλυψε το θέμα ή ότι δεν θα μπορούσε να είναι καλύτερη. Για αρχή όμως πιστεύω ότι είναι παραπάνω κι από θετική από τη στιγμή που προβάλλει τον ποιητή μας. Ο σκηνοθέτης και σεναριογράφος κ. Γιώργος Γκικαπέππας, εμπνευστής και δημιουργός όχι μόνο του συγκεκριμένου έργου αλλά όλης της σειράς, παρουσιάζει στην ταινία του μια μείξη (μοντάζ) «καταθέσεων» για την προσωπικότητα, τον χαρακτήρα, αλλά κυρίως την ποίηση του Δ. Ι. Αντωνίου, και δραματοποίησης, βάζοντας δυο νέους ταλαντούχους ηθοποιούς να υποδυθούν τον ποιητή και έναν φίλο του (που, σύμφωνα με το σενάριο, τον ακολουθεί σ' ένα από τα ταξίδια του...). Εκτός από τον υπογράφοντα και τη Σοφία Μόσχου – Μαστοράκου, που εμφανιζόμαστε στην ταινία με την «ιδιότητα» των προσωπικών φίλων του ποιητή και ως μέλη της Εταιρείας Κασιακών Μελετών (Ε.ΚΑ.ΜΕ.), μιλούν για τον ποιητή ο επίσης ποιητής Γιώργος Βέης, ο εκδότης του λογοτεχνικού περιοδικού «Μανδραγόρας» Κώστας Κρεμμύδας και ο δημοσιογράφος Γιάννης Μπασκόζος.

ΑΠΟ ΤΗΝ ταινία αυτή μας μένει πάνω απ' όλα η ατμόσφαιρα που δημιουργείται και που θεωρούμε ότι είναι πολύ κοντά στην πραγματικότητα, στον ιδιαίτερο κόσμο του ποιητή, όπως τουλάχιστον τον ζήσαμε τα περίπου 3 χρόνια που επισκεπτόμασταν τον «φίλο μας κύριο Μίμη και την αδελφή του Έλλη...» στο διαμέρισμα της οδού Αχαρνών. Από το 1992 ως το 1994 που έφυγε από τη ζωή. Εμείς άλλωστε επικεντρωθήκαμε περισσότερο στο πρόσωπο και λιγότερο στο έργο του. Κάτι που έκαναν με αρκετή επιτυχία οι άλλοι «καλεσμένοι».

ΕΧΟΥΜΕ ΛΟΙΠΟΝ στα χέρια μας (ή νομίζουμε ότι έχουμε – θα δείξει...) ένα πολύ αξιόλογο έτοιμο κινηματογραφικό υλικό πάνω στον μεγάλο ποιητή της θάλασσας που θα μπορούσε να αξιοποιηθεί με πολλούς τρόπους... Η «ΜΟΝΙΜΗ ΕΚΘΕΣΗ Δ. Ι. ΑΝΤΩΝΙΟΥ», όπου θα εκτίθεται όλο το υλικό που κατόρθωσε να συγκεντρώσει η Ε. ΚΑ. ΜΕ. (χειρόγραφα, φωτογραφίες, βί-

βλία, κλπ... καθώς και ο αξιολογώτατος πίνακας του επίσης κασιακής καταγωγής μεγάλου ζωγράφου Μαγού – Μαλλιαράκη!) είναι η δική μας, μέχρι στιγμής, προσπάθεια που ελπίζουμε σύντομα να πάρει σάρκα και οστά στη Δημοτική Βιβλιοθήκη της Κάσου.

ΑΥΤΟ ΠΟΥ περισσότερο απ' ότιδήποτε άλλο επιτυγχάνει ο Γιώργος Γκικαπέππας σε αυτήν την ταινία είναι να «μιλήσει...» για την ποίηση του Αντωνίου χωρίς να πλατειάζει, να γενικεύει, να χάνεται στα δαιδα-

λώδη μονοπάτια της. Λόγος μεστός (ανάλογα βέβαια με το θέμα) που κρατά ως ένα βαθμό το ενδιαφέρον του. Καλό θα ήταν να είμαστε – απ' ευθείας ή μέσω του Συλλόγου – σε επαφή ώστε να πληροφορηθούμε για την ημερομηνία και την ώρα που θα προβάλλει την ταινία για τον Δ. Ι. Αντωνίου η COSMOTE TV.

Επικοινωνία: 210 5621777 και e.mail: manolis.mavroleon@hotmail.com

Σχετικά με το Φιλανθρωπικό ίδρυμα η Αδελφότης Κασίων (Αφών Μηνά και Νικόλα Ρεθύμνη)

Αγαπητές συμπατριώτισσες και συμπατριώτες,

Όπως γνωρίζετε ο Σύλλογός μας έχει μια μακρόχρονη συνεχή συνεργασία με το ανωτέρω ίδρυμα που έχει προσφέρει για πολλά χρόνια πολλαπλές υπηρεσίες και έχει ενισχύσει οικονομικά πολλές Κασιώτισσες και Κασιώτες (μέλη μας και μη) αναφορικά με θέματα υγείας και σπουδών (με τη μορφή υποτροφιών). Όπως γνωρίζετε ο εκάστοτε Πρόεδρος του Συλλόγου μας είναι και μέλος του Δ.Σ. του ανωτέρω ιδρύματος. Ότι πληροφορία χρειασθείτε γύρω από τα ανωτέρω θέματα μπορείτε να απευθύνετε στο Σύλλογό μας και συγκεκριμένα στον Πρόεδρο Μίνο Δ. Κομνηνό τηλ. 6937 230 484 ή 210 862 1934 συμπεριλαμβανομένης και μιας βεβαίωσης από τον Σύλλογό μας που εισηγείται το ίδρυμα και που θα υποβάλλεται με την αίτησή σας για νοσηλεία.

Τα απαραίτητα δικαιολογητικά ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΕ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ περιλαμβάνουν τα κατωτέρω:

1. Συμπλήρωση από τον ασθενή ενός εντύπου/αίτησης του ιδρύματος, γιατρού για τον ασθενή ότι χρήζει θεραπείας,
2. Εκκαθαριστικό σημείωμα της εφορίας του ασθενή,
3. Φωτοτυπία της ταυτότητας του ασθενή.
4. Γνωμάτευση γιατρού.

Το Δ.Σ.

Τιμητική βράβευση στους επιτυχόντες από το Λύκειο Η.Ν. Κάσου των πανελλαδικών εξετάσεων

Τιμητική εκδήλωση προς τιμή των επιτυχόντων των πανελλαδικών εξετάσεων για το 2021 για την εισαγωγή τους στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα πραγματοποίησε η Δημοτική Αρχή στην Παρασκευή 3 Σεπτεμβρίου στο Δημοτικό Κατάστημα Η.Ν. Κάσου. Ο Δήμαρχος Μιχάλης Ερωτόκριτος με ιδιαίτερη χαρά υποδέχθηκε στο γραφείο του, τους Απόκοττο Νικόλαο, Βοναπάρτη Κωνσταντίνο, Ιερομονάχου Βασιλική και την Σάλα Τζούλια.

Αναφερόμενος στις ιδιαίτερες συνθήκες και τις αντιξοότητες προετοιμασίας που αντιμετώπισαν οι μαθητές των τελευταίων δυο ετών λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών που προκλήθηκαν από τις συνέπειες της πανδημίας αφού ευχαρίστησε όλους τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς των μαθητών για τον συνεχή αγώνα προετοιμασίας που έδωσαν μένοντας πάντα κοντά στους νέους του νησιού μας, συνεχάρη όλους τους επιτυχόντες απονέμοντας τους τιμητικό έπαινο και τους ευχήθηκε καλή πρόοδο και καλή επιτυχία στο νέο απαιτητικό κύκλο της ζωής τους.

Παρόντες στην εκδήλωση οι οποίοι επίσης συνεχάρησαν τους αποφοίτους μαθητές της Γ' Λυκείου της Η.Ν. Κάσου και τους ευχήθηκαν καλή δύναμη στο νέο κεφάλαιο της ζωής τους ήταν, ο Νίκος και η Χάιντι Παππαδάκη, η πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου και πρόεδρος του Συλλόγου Γονέων κ' Κηδεμόνων Γυμνασίου κ' Α.Τ. Κάσου Νικολέττα Σοφίλα, ο πρόεδρος της επιτροπής παιδείας Ηλίας Μαστροπαύλος, οι Αντιδήμαρχοι

Δύο στιγμιότυπα από τη βράβευση

Κώστας Περσελής, Δημήτρης Φραγκούλης, και Γιάννης Νικολάου, ο Δ.Σ Ντίνος Ζαχάρης, η Διευθύντρια του Γυμνασίου κ' ΑΤ Κάσου Αντωνία Δεγαίτα, η εκπαιδευτικός Ευδοκία Ταταρίδου, ο π. Γιάννης Βρετός, και ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Δωδεκανησιακών σωματείων Αθηνών Πειραιώς Γιάννης Φραγκούλης.

(Δ.Τ. Δήμου Η.Ν. Κάσου Σεπτ. 2021)

Βράβευση του Δήμου Η.Ν. Κάσου από το περιοδικό THE ECONOMIST

ΚΑΤΩ:
Βράβευση του Δημάρχου
Μιχ. Ερωτόκριτου από τον
Στέλιο Πέτσα εκ μέρους
του THE ECONOMIST

Στο πλαίσιο της 85^{ης} Δ.Ε.Θ. ο Δήμος Η.Ν. Κάσου απέσπασε το πρώτο βραβείο με τίτλο GREEN AWARDS σε μια ειδική εκδήλωση που συνδιοργάνωσαν οι GREEN AWARDS, η Thessaloniki Metropolitan Summit 2021, ο ECONOMIST και το POWER GAME. Ο αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών Στέλιος Πέτσας απένειμε το εν λόγω βραβείο στο Δήμαρχο Μιχ. Ερωτόκριτο.

Συγκεκριμένα η Κάσος μας βραβεύτηκε μέσω του Δημάρχου μας Μιχ. Ερωτόκριτου και του εκπροσώπου της ΚΑΣΙΟΣ ΚΟΙΝΣΕΠ Γιάννη Φραγκούλη για το «Πρόγραμμα Ανακύκλωσης με διαλογή, στην πηγή σε συνεργασία με εθελοντές ή ΜΚΟ». Την εκδήλωση αυτή τίμησαν με την

Ένα ακόμη στιγμιότυπο από τη βράβευση

παρουσία τους και ο Υπουργός Ανάπτυξης Άδωνις Γεωργιάδης και Υπουργός Περιβάλλοντος Κώστας Σκρέκας. Τα θερμά μας συγχαρητήρια για αυτή την πρωτοβουλία που προβάλλει διεθνώς την Κάσο. (Δ.Τ. Δήμου Η.Ν. Κάσου 14/9/2021).

Ονοματοδοσία δημοτικού αερολιμένα Η.Ν. Κάσου και τιμητικές εκδηλώσεις για την συμπλήρωση των 200 χρόνων από την Ελληνική Επανάσταση

Στις 22 Σεπτεμβρίου 2021 η Δημοτική Αρχή και πολλοί Κασιώτες σε κλίμα συγκίνησης τίμησαν τους προγόνους τους ως ελάχιστη ένδειξη ευγνωμοσύνης για την υπέρτατη θυσία που πρόσφεραν στο όνομα της Πατρίδας για την ελευθερία, με την τελετή ονοματοδοσίας του Δημοτικού Αερολιμένα Η.Ν. Κάσου «Μάρκος Μαλλιαράκης» και τα αποκαλυπτήρια του ανάγλυφου της επίγειας Ελληνικής Σημαίας στη θέση Μαρίτσα και μετά σε απόδοση φόρου τιμής έπαιξαν παραδοσιακή μουσική Κασιώτες μουσικοί.

Η επίγεια ελληνική σημαία

Την Ηρωική νήσο Κάσο και τους προγόνους της, τίμησαν με την παρουσία τους ο Αντιπεριφερειάρχης Ενέργειας, Βιομηχανίας και φυσικών πόρων κ. Κάλιστος Διακογεωργίου ως εκπρόσωπος της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου, ο κ. Μπαλάσης Ιωάννης Αντισυνταγματάρχης πεζικού ως εκπρόσωπος του Διοικητή της 95 ΑΔΤΕ, ο κ. Αριστοτέλης Παυλίδης τέως υπουργό και βουλευτή Δωδεκανήσου, ο κ. Αντώνης Γιαννικουράς Πρόεδρος Τεχνικού Επιμελητηρίου Δωδεκανήσου ο κ. Μιχάλης Χανιώτης ως εκπρόσωπος του Κινήματος Αλλαγής ΠΑΣΟΚ, ο κ. Γιάννης Φραγκούλης Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Δωδεκανησιακών Σωματείων Αθηνών - Πειραιώς, η κ. Χριστίνα Σούκερη Πρόεδρος της Λέσχης Ιστορίας και Πολιτισμού της ΑΕΚ, ο κ. Γεώργιος Σουλτανάκης εκ μέρους του Προέδρου της Ελληνικής Εταιρίας Γρανιτών οι τέως Δήμαρχοι Η.Ν. Κάσου κ. Γιώργος Κακομανώλης και Δημήτρης Ερωτόκριτος, ο Αερολιμενάρχης Κάσου κ. Εμμανουήλ Πέπης και οι απόγονοι του Μάρκου Μαλλιαράκη, Δημήτρης Ατσαλάκης, Γιάννης Μαλλιαράκης, και η Κατερίνα Μαλλιαράκη.

Ο Δήμαρχος της Ηρωικής Νήσου Κάσου, Μιχάλης Ερωτόκριτος κηρύσσοντας την έναρξη των εκδηλώσεων της 22ης Σεπτεμβρίου 2021 διεμήνυσε μεταξύ των άλλων ότι η πολιτεία για λόγους ιστορικής δικαιοσύνης έχει το χρέος της αποκατάστασης των πραγματικών ιστορικών γεγονότων σε ότι αφορά την κομβικής σημασίας συμβολή της Κάσου στους αγώνες για την απελευθέρωση της πατρίδας και ότι οφείλει να μεριμνή-

Το κτήριο του αερολιμένα «Μάρκος Μαλλιαράκης»

ών στο Παρίσι, τον κ. Δημήτρη Παπαδημητρίου, τον κ. Νίκου και Χάιντι Παππαδάκη, την κ. Carleen Lyden Walker και Rob Walker από τις Η.Π.Α., την εταιρεία χρωμάτων Vechro, τον Σύνδεσμο Φίλων του Π.Α.Ο. Κάσου, την ANEK LINES – ΑΙΓΑΙΟΝ ΠΕΛΑΓΟΣ, τον Λόχο Εθνοφυλακής Κασιωτών Αγωνιστών και όλους όσους συνέβαλαν αποφασιστικά στην υλοποίηση του έργου. Ο Σύλλογός μας απέστειλε συγχαρητήριο μήνυμα στον αγαπητό μας Δήμαρχο.

σει για την απόδοση φόρου τιμής αντάξιου της θυσίας των προγόνων μας...

Χορηγοί της συγκεκριμένης προσπάθειας ήσαν οι Ελληνική Εταιρεία Γρανιτών, την Λέσχη Ιστορίας και Πολιτισμού της Α.Ε.Κ. το Τεχνικό Γραφείο του Νίκου Μαστρανδρέα και Υι-

>> ΟΙ ΣΥΝΤΑΓΕΣ ΤΗΣ ΑΝΘΟΥΛΑΣ

Κουνουπίδι au gratin

Υλικά:

1 μέτριο κουνουπίδι καθαρισμένο και χωρισμένο σε μπουκέτα. 2 κτ. σούπας βούτυρο. 1 κτ. σούπας ελαιόλαδο. 2 κτ. σούπας αλεύρι. 600 ml. γάλα. Λίγο τριμμένο μοσχοκάρυδο. 250γρ. διάφορα τριμμένα τυριά (Regato, Kerrygold, Parmeziano ή Κεφαλογραβιέρα). Λίγο τριμμένο παξιμάδι.

Εκτέλεση:

Εκτέλεση: Βράζουμε τα μπουκέτα κουνουπιδιού σε λίγο αλατισμένο νερό για 5 λεπτά να μη λιώσει γιατί θα ψηθεί και στον φούρνο. Τα στραγγίζουμε και τα τοποθετούμε σ' ένα ρυγex. Ετοιμάζουμε τη μπεσαμέλ, λιώνοντας το βούτυρο και το λάδι σε μια κατσαρόλα, προσθέτοντας το αλεύρι και το γάλα. Αναδεύουμε να ψηθεί και να πήξει. Ρίχνουμε λίγο τυρί μέσα στη μπεσαμέλ και το μοσχοκάρυδο. Απλώνουμε τη μπεσαμέλ πάνω από το κουνουπίδι, πασπαλίζουμε με το υπόλοιπο τυρί και τελευταία το υπόλοιπο παξιμάδι.

Ψήνουμε στους 200 βαθμούς μέχρι να ροδίσει η επιφάνεια.

Καλή Επιτυχία

Τραγική βύθιση του Ο/Γ EXPRESS SAMINA (πρώην GOLDEN VERGINA) με το οποίο ταξιδέψαμε στην Κάσο

του Μίνου Δ. Κομνηνού, διπλ. Ναυπηγού/ναυτικού μηχανολόγου, συγγραφέα

Το Ο/Γ EXPRESS SAMINA

Ο/Γ EXPRESS SAMINA, Πρώην GOLDEN VERGINA

(1982-1999), Πρώην CORSE (1966-82),

Ημερομηνία τραγωδίας: 26 Σεπτεμβρίου 2000,

Πλοιοκτήτρια εταιρία: Minoan Flying Dolphins, Piraeus, Greece.

Ναυπηγεία/ έτος κατασκευής: Chantiers de l'Atlantique, Saint Nazaire, France, 1966. Γενικές διαστάσεις: 4.455 τόνους μικότο βάρος/1.099 τόνους νεκρό βάρος, 115 x 18.11 μέτρα. Μηχανή: διζελομηχανή τύπου Pielstick, διπλέλικο, ταχύτητα 18 κόμβων. Επιβάτες: 1.300 (μέγιστος αριθμός).

Το Ο/Γ CORSE ταξίδεψε αρχικά στη γραμμή Νίκας-Κορσικής στη Γαλλία. Το 1981 πουλήθηκε σε Έλληνες μετονομάστηκε σε **GOLDEN VERGINA** και ταξίδεψε προς και από τη Μασσαλία. Το 1982 μπήκε στη γραμμή Μπρίντζι-Πειραιάς-Χαΐφα. Το 1988 πουλήθηκε στην εταιρία Αγαπητού. Τον ίδιο χρόνο μπήκε στη γραμμή Πειραιά-Πάρου-Νάξου-Ικαρίας-Σάμου-Πάτμου με τελικό προορισμό τους Λειψούς. Κάλυπτε κατά καιρούς και νησιά της άγονης γραμμής του νότιου Αιγαίου μεταξύ δε των νησιών που προσέγγιζε ήταν και η Κάσο. Και εγώ όπως και πολλοί από εσάς ταξίδεψα με αυτό το πλοίο προς Κάσο. Το 1999 το πλοίο πουλήθηκε στην εταιρία Minoan Flying Dolphins και το 2000 μετονομάστηκε σε **EXPRESS SAMINA**. Στις 31 Δεκεμβρίου 2001 θα συμπλήρωνε 35 χρόνια ζωής και σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία θα έπρεπε να αποσυρθεί από την κυκλοφορία στα νησιά μας. Λίγες ημέρες πριν την αναχώρηση του πλοίου για το τελευταίο του ταξίδι μετά από καταγγελίες του Β' μηχανικού Τάσου Σορόκα το πλοίο πέρασε από έκτακτες επιθεωρήσεις για να πιστοποιηθεί η αξιοπλοΐα του και παράλληλα έκανε διάφορες επισκευές. Από τις δύο αυτές επιθεωρήσεις η μία έγινε στις 26 Σεπτεμβρίου 2000 λίγες μόνο ώρες από τη βύθισή του μοιραίου **Ο/Γ EXPRESS SAMINA**. Ο Σορόκας είχε παραιτηθεί λίγες ημέρες πριν το τραγικό συμβάν και οι κατηγορίες του αφορούσαν ότι το πλοίο ήταν ανα-

ξιόπλοο λόγω ελαττωματικών και ασυντήρητων μηχανών και της εφεδρικής ηλεκτρογεννήτριας, κακής λειτουργικής κατάστασης του συστήματος καθέλκυσης σωσίβιων λέμβων καθώς και ελλιπούς συντήρησης των υδατοστεγών θυρών. Βέβαια οι επιθεωρήσεις δεν ανέφεραν τίποτα από τα ανωτέρω και αυτό προκάλεσε πολλές υποψίες. Έτσι το πλοίο αναχώρησε εκείνο το βράδυ για να εκτελέσει το προκαθορισμένο μοιραίο δρομολόγιό του που έμελλε να είναι και το τελευταίο του. Στις 26 Σεπτεμβρίου 2000 και ώρα 22:15 το **EXPRESS SAMINA** και ενώ η πλοήγηση γινόταν με τον αυτόματο πιλότο, βρισκόταν ανοιχτά της Πάρου με 533 επιβάτες και πλήρωμα με υπηρεσιακή ταχύτητα 18 κόμβους και να πνέουν άνεμοι έντασης 8 μπωφόρ προσέκρουσε στις νησίδες Πόρτες στα ανοιχτά του λιμανιού της Παροικιάς με αποτέλεσμα να υποστεί αρχικό ρήγμα μήκους 3 μέτρων στα δεξιά ύφαλα του. Μεταξύ των επιβαινόντων βρίσκονταν και 20 στρατιώτες. Αρχικά τα εισερχόμενα ύδατα κατέκλυσαν το μηχανοστάσιο και το πλοίο πήρε μεγάλη κλίση προς τα δεξιά και άρχισε να βυθίζεται σε λιγότερο από μία ώρα. Κατά παράβαση του διεθνούς κανονισμού ασφαλείας, οι υδατοστεγείς πόρτες που είχαν πρόσφατα επιθεωρηθεί παρέμεναν ανοιχτές, ενώ εάν ήταν ερμητικά κλειστές θα διατηρούσαν το πλοίο στην επιφάνεια, λόγω ενισχυμένης άντωσης τουλάχιστον για περισσότερο χρόνο δίνοντας την ευκαιρία στους επιβάτες και το πλήρωμα του να επιβιβασθούν στις σωσίβιες λέμβους και να σωθούν. Ακολούθησε μεγάλος πανικός με απεγνωσμένες κραυγές εκ μέρους των επιβατών μέσα στο σκοτάδι αφού προκλήθηκε συσκότιση (blackout) μια και δε λειτουργούσαν οι γεννήτριες εκτάκτου ανάγκης αλλά ούτε καν η σειρήνα έκτακτης ανάγκης. Μέσα στον πανικό που δημιουργήθηκε άνδρες, γυναίκες και παιδιά έπεσαν στη φουρτουνιασμένη θάλασσα για να σωθούν αγνοώντας τις καθησυχαστικές παροτρύνσεις του πληρώματος. Υπολογίζεται ότι 500 περίπου άτομα βρέθηκαν στη θάλασσα ενώ πολλά από αυτά θα μπορούσαν να επιβιβασθούν στις λέμβους εάν το πλήρωμα είχε ανταποκριθεί ανάλογα στην οργάνωση εκκένωσης. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι επιβαινόντες φαντάροι με προορισμό τη Σάμο ανταποκρίθηκαν και βοήθησαν σημαντικά και ηρωικά στη διάσωση των επιβατών, ιδιαίτερα των παιδιών και αρκετοί από αυτούς έχασαν τη ζωή τους για χάρη των παιδιών. Άς είναι αιωνία η μνήμη τους! Τελικά 10-15 μέλη του πληρώματος κατόρθωσαν να καθελκύσουν μία λέμβο και αφού επιβιβάστηκαν σε αυτή με άλλους τόσους επιβάτες απομακρύνθηκαν από το πλοίο εν μέσω σφοδρής θαλασσοταραχής. Οι Παριανοί ψαράδες με αυτοθυσία και ηρωισμό διέσωσαν τελικά 450 ναυαγούς ύστερα από πολύωρη μάχη με τα θεόρατα κύματα. Δυστυχώς όμως το ναυάγιο άφησε πίσω του 82 νεκρούς. Οι άτυχοι αυτοί ταξιδιώτες έχασαν τη ζωή τους, όχι από πνιγμό αλλά από σωματικές κακώσεις χτυπώντας πάνω στα βράχια. Ο λιμενάρχης της Παροικιάς Δημήτρης Μαλαμάς, νεαράς ηλικίας και φίλος μου, απεβίωσε

Το ναυάγιο μετά από 2 χρόνια στο βυθό της Πάρου.

Οι βράχοι Πόρτες στον κόλπο της Παροικιάς πάνω στους οποίους έπεσε το πλοίο.

την ίδια βραδιά που συνέβη το ατύχημα από συγκοπή καρδιάς λόγω της μεγάλης έντασης που υπέστη σαν αποτέλεσμα της επιχείρησης διάσωσης των επιβατών. Σαν συνέπεια της βύθισης του πλοίου αυτού οι ελληνικές αρχές αναθεώρησαν τους υπάρχοντες κανονισμούς και μείωσαν την ηλικία των οχηματαγωγών που επιτρέπεται να ταξιδεύουν από 35 σε 30 έτη, παράλληλα εισήγαγαν μαύρα κουτιά κατά το παράδειγμα αυτών στα αεροσκάφη όπου θα καταγράφουν όλα τα συμβάντα των ταξιδιών. Στις 29 Νοεμβρίου 2000, ο Γενικός Διευθυντής της εταιρίας Minoan Flying Dolphins, Παντελής Σφηνιάς αυτοκτόνησε πηδώντας από τον έκτο όροφο του κτιρίου όπου εργαζόταν. Είχε κατηγορηθεί για εγκληματική αμέλεια σχετικά με την τραγωδία του εν λόγω πλοίου. Στη συνέχεια ένας αριθμός από τα μέλη του πληρώματος καθώς και αντιπρόσωποι της εταιρίας κατηγορήθηκαν για ανθρωποκτονία και εγκληματική αμέλεια. Η δίκη ξεκίνησε τον Ιούλιο 2005. Ο ύπαρχος Τάσος Ψυχογιός καταδικάστηκε σε 19 χρόνια φυλάκισης ενώ ο πλοίαρχος Βασίλης Γιαννάκης σε 16 χρόνια. Ο Ψυχογιός παρακολουθούσε, κατά τη διάρκεια της πρόσκρουσης, έναν ποδοσφαιρικό αγώνα στην τηλεόραση ενώ 3 άλλα μέλη του πληρώματος καταδικάστηκαν σε ποινές μεταξύ 15 μηνών και 9 χρόνια για μια σειρά ατασθαλιών που περιλάμβαναν την εγκατάλειψη του σκάφους χωρίς την άδεια του πλοίαρχου. Ο ίδιος ο πλοίαρχος κατηγορήθηκε ότι απουσίαζε από τη γέφυρα κατά την άφιξη του πλοίου στην Πάρο. Μετά από αλληπάλληλες δίκες και εφέσεις ο πλοίαρχος και ο υποπλοίαρχος βρέθηκαν υπαίτιοι της τραγωδίας και καταδικάστηκαν με ποινές κάθειρξης το 2007. Λίγο μετά το ατύχημα, επήγα στην Πάρο με πλοίο της γραμμής με την ιδιότητα του επιθεωρητή του ναυτασφαλιστικού οργανισμού West of England, που κάλυπτε ασφαλιστικά τους επιβάτες, το πλήρωμα, τα οχήματα, όλα τα κόστη για τον καθαρισμό της θάλασσας από τα πετρέλαια (ρύπανση) και τα κόστη σχετικά με τους δύτες που θα βουτούσαν είτε για να απεγκλωβίσουν τυχόν πτώματα είτε να συνδέσουν/αποσυνδέσουν σωλήνες για την απάντληση των καυσίμων από το ναυάγιο. Αντιρρυστικά σκάφη όπως το **ΑΚΤΑΙΑ 7** και άλλα από την εταιρία Ε.Π.Ε. του κ. Γιάννη Πολυχρονόπουλου βρίσκονταν γύρω από το ναυάγιο, όταν έφθασα και είχαν ήδη αποκλείσει με ειδικά φράγματα (oil booms) όλη τη θαλάσσια περιοχή γύρω από το ναυάγιο. Παράλληλα, έριχναν συνεχώς απορροφητικές ουσίες (π.χ. «λουκάνικα» και «πετσέτες») για να απορροφήσουν τυχόν διαφυγόντα καύσιμα. Επίσης πάνω από το ναυ-

αγίο βρισκόταν το ρυμουλκό **ΒΕΡΓΟΣ** όπου παρέμενε μια ομάδα δυτών που θα έφερναν στην επιφάνεια τυχόν εγκλωβισμένα (μέσα στο πλοίο) πτώματα καθώς και δύο άλλα πλοίαρρα, το δεξαμενόπλοιο **ΓΙΟΚΑ ΜΟΥ** (για να αντλήσει τα πετρέλαια μέσα από το ναυάγιο ώστε να αποφευχθεί η ανάβλυση τους στην επιφάνεια της θάλασσας και άρα να μην προκληθεί ρύπανση) και το ρυμουλκό **ΚΑΡΑΠΙΠΕΡΗΣ 15** και σε σκάφη του Λιμενικού Σώματος διάφοροι αξιωματικοί που επέβλεπαν τον καθαρισμό της θάλασσας. Το θλιβερό αυτό καθήκον που ανέλαβα και που συμπεριέλαβε την αναγνώριση και φωτογράφιση των πτωμάτων που ανέλκυσαν οι δύτες, κυρίως από προσωπικά είδη όπως ταυτότητες, αλυσίδες, σταυρούς κλπ, ευτυχώς δεν κράτησε πολύ και επέστρεψα στον Πειραιά σε πολύ άσχημη ψυχολογική κατάσταση, μετά από μερικές μέρες παραμονής μου στην Πάρο και κατέθεσα το πόρισμά μου στους ασφαλιστές. **Οι κύριες αιτίες της βύθισης ήταν από τη μια η εγκληματική αμέλεια από το πλήρωμα και από την άλλη ότι 9 από τις 11 υδατοστεγείς πόρτες παρέμειναν ανοιχτές παρόλο που οι κανόνες ασφάλειας απαιτούν αυτές να είναι κλειστές και κλειδωμένες καθόλη τη διάρκεια του ταξιδιού.**

Πηγές πληροφόρησης- Μίνου Δ. Κομνηνού, Ναυάγια που συγκλόνισαν τον κόσμο-Αναμνήσεις ενός ναυπηγού, Αθήνα 2020.

Οκτώβριος 2000: Ο συγγραφέας ακριβώς πάνω από το ναυάγιο του Ο/Γ EXPRESS SAMINA λίγες μόνο ημέρες μετά το ναυάγιο. Πίσω του διακρίνονται το ρυμουλκό ΒΕΡΓΟΣ στο οποίο διέμεναν οι δύτες και το δεξαμενόπλοιο ΓΙΟΚΑ ΜΟΥ που απάντλησε τα εναπομείναντα καύσιμα από τις δεξαμενές του ναυαγίου.

Επιστροφή στην πατρίδα

*Αν η ψυχή σου πόθησε να πάει μακριά να φύγει,
Παράτα όσους αγάπησες, κάθε δεσμό πού πνίγει.
Μη σκέφτεσαι τα εμπόδια πού βρίσκονται μπροστά σου.
Σπρώχνε τα με τα πόδια σου, κι' ο δρόμος σου θ'ανοίξει.*

Ένα από τα πολλά τετράστιχα, τού Πέρση αστρονόμου, φιλοσόφου, διανοητή και ποιητή Ομάρ Καγιάμ 1000-1100 μ.Χ.; Μεταφρασμένα και διαδεδομένα στη Δύση, από τον Edward Fitzgerald, Άγγλο ποιητή και μεταφραστή 1809-1883.

Η παγκόσμια ημέρα γονέων, εορτάζεται την πρώτη Ιουνίου κάθε χρόνο. Η γενική συνέλευση του Ο.Η.Ε. με την απόφαση Α/RES/66/292 προκήρυξε το 2012, την ημέρα αυτή με ψήφισμα, τιμώντας τούς γονείς για τον καθημερινό και αδυσώπητο αγώνα πού δίνουν, τις θυσίες την επιμονή και υποστήριξη απέναντι στα παιδιά τους. Μού δίνεται έτσι η ευκαιρία να αφιερώσω την παρακάτω εξιστόρηση των γεγονότων στους γονείς μου, καθώς και σε όλους τούς Δωδεκανήσιους πού έχουν μεταναστεύσει και συνεχίζουν να μεταναστεύουν...

Ποιός άραγε θα είναι ο πρωταγωνιστής αυτής της αφήγησης; Σίγουρα όχι εγώ. Εγώ είμαι ο χορός αυτής της απλής ιστορίας, πού αν και υπήρξα ένα από τα απόντα μέλη της οικογένειας, θα προσπαθήσω να σάς περιγράψω αυτή την συγκυρία των γεγονότων. Υπάρχει πολλή πίκρα σε αυτήν. Υπάρχει πόνος, αμφιβολία, απογοήτευση, αλλά και μια ισχυρή πίστη, πείσμα και θάρρος από τούς δύο πρωταγωνιστές της, τον πατέρα μου Νίκο και τη μάνα μου Άννα, πού τούς θεωρώ ήρωες. Αντάξιους απογόνους των κατοίκων της Δωδεκανήσου και ειδικά της Ηρωικής νήσου Κάσου.

Οι οικογένειες και των δύο μετανάστευσαν από το άγονο νησί τους, στο Μεσογειακό λιμάνι Πόρτ-Σάιτ, μετά το άνοιγμα της διώρυγας, ο ένας παππούς ο καπετάν Γιώργης, από τούς πρώτους πλοηγούς της διώρυγας του Σουέζ, και στο Πόρτ-Τεουφίκ της Ερυθράς θάλασσας ο άλλος παππούς, Μανώλης, καπετάνιος στην πλοηγίδα, εκεί γύρο στα 1880.

Παντρεύτηκαν το 1935 κι'έστησαν το σπιτικό τους στον δεύτερο όροφο της οκέλλας (πολυκατοικίας) τού Τσεβρένη στο Πόρτ-Σάιτ. Απέκτησαν δύο παιδιά, την Μαίρη και την αφεντιά μου, ζούσαν δε ευτυχισμένοι, μαζί με τη γιαγιά Καλλιόπη, τη χήρα μητέρα τού πατέρα μου, μέχρι την έναρξη τού Β' Παγκοσμίου πολέμου. Τότε άρχισαν οι εφιαλτικές βραδιές με τούς συνεχείς βομβαρδισμούς από Γερμανικά και Ιταλικά αεροπλάνα πού είχαν σκοπό το κλείσιμο της Διώρυγας. Το σκηνικό εκτυλίσσονταν ως εξής: Μόλις ηχούσαν οι σειρήνες με το συνεχές ουρλιαχτό τους, έπρεπε να ντυθούμε γρήγορα με τα ρούχα πού βρίσκονταν ήδη έτοιμα δίπλα μας, και να κατέβουμε όλοι στο υπόγειο πού είχε μεταβληθεί σε καταφύγιο. Οι συ-

γκάτοικοι, μετέτρεπαν βέβαια την όλη δραματική κατάσταση, σε αποσπείρα (βεγγέρα), συζητώντας την τρέχουσα διεθνή κατάσταση και άλλα τοπικά κουτσομπολιά. Στο άκουσμα τού συνεχούς ήχου της σειρήνας πού σήμαινε και τη λήξη τού συναγερμού, επέστρεφαν όλοι στα διαμερίσματά τους. Όλη αυτή η διαδικασία, πολλές φορές επαναλαμβανόταν και δεύτερη φορά κατά τη διάρκεια της νύχτας. Μια μοιραία βραδιά τού 1942, κι ενώ βρισκόμασταν όλοι στο καταφύγιο συγκεντρωμένοι, μετά από συναγερμό, ακούγεται ένας φοβερός, δυνατός και τρομερός θόρυβος συνοδευόμενος από δόνηση τού κτηρίου, μια πίεση τού αέρα πού μάς έκλεισε τ' αυτιά, τα λίγα φώτα έσβησαν, μια κίτρινη πυκνή ομίχλη απλώθηκε και σκέπασε τα πάντα με ένα στρώμα άμμου από τα σκισμένα σακιά πού προστάτευαν την είσοδο, γεγονός ότι το κτήριο είχε βομβαρδιστεί. Ανδρικές φωνές ακούγονταν να μας συμβουλεύουν να μείνουμε στις θέσεις μας και να σταματήσουν οι γυναίκες μαζί με τα παιδιά να ουρλιάζουν, αναμένοντας τούς αεραμνήτες να μας οδηγήσουν με τούς φακούς των στην έξοδο του δρόμου, γιατί η εσωτερική πού έβγαζε στο κλιμακοστάσιο ήταν απροσπέλαστη, μόλα αυτά τα οικοδομικά υλικά και τα χαλάσματα πού εξακολουθούσαν να πέφτουν. Μετά από λίγο, έφτασε η τοπική αστυνομία, τα νοσοκομειακά, είχε αρχίσει να χαράζει, και οι οικογένειες και φίλοι, σχημάτισαν πηγαδάκια έτοιμοι να μας υποδεχτούν, ειδοποιημένοι και ολόχαροι πού μας έβλεπαν σώους, έναν έναν, να μας βγάζουν από την είσοδο, με ελάχιστους μόνο τραυματισμένους συγκατοίκους. Η αδελφή μου κι'εγώ αράξαμε στο απέναντι πεζοδρόμιο, κοιτάζοντας με παιδική περιέργεια, φόβο, απορία και κατάπληξη τους σορούς από χαλάσματα και μπάζα στον δρόμο, την ολοσχερή σχεδόν καταστροφή τού τέταρτου ορόφου, κατοικία της οικογένειας Τσεβρένη, την μερική καταστροφή τού τρίτου, κατοικία της γνωστής οικογένειας Σκαλενάκη, ενώ οι υπόλοιποι έμειναν σχεδόν ανέπαφοι. Με την αγωνία ζωγραφισμένη στα πρόσωπά μας, αν θα βρίσκαμε ζωντανό το μαυρούκο, τον γάτο μας, ανεβήκαμε προσεκτικά τα σκαλιά μέχρι τον όροφό μας ακολουθώντας τούς γονείς, και μπήκαμε στο διαμέρισμα. Το θέαμα πού αντικρίσαμε, δεν ήταν καθόλου ευχάριστο, αλλά το δικό μας ενδιαφέρον περιορίστηκε στο ψάξιμο τού γάτου. Αρχίσαμε τα δικά μας γνώριμα καλέσματα, και τελικά ακούστηκε το φοβισμένο νιαούρισμα του, κάτω από το κρεβάτι των γονιών μας. Σκύβοντας, τον τραβήξαμε από τα μπροστινά του πόδια έξω και η αδελφή μου τον έβαλε κάτω από το μπουφάν της, συνεχίζοντας τη βόλτα μας, ακούγοντας το χαρούμενο γουργουριτό του, γύρο στο διαμέρισμα, παρατηρώντας τις αντιδράσεις τού πατέρα, πού μάλλον ήταν ικανοποιημένος από την επιθεώρηση, έχοντας βεβαιωθεί, ότι η ζημιά στην ανεκτίμητη βιβλιοθήκη του, μόνο τα τζάμια από τις πόρτες είχαν σπάσει. Σε αντίθεση με τη μάνα, πού τα μάτια της άρχισαν να δακρύζουν βλέποντας τον σπασμένο καθρέπτη, το μάρμαρο και τα γυαλικά τού μπουφέ της, να έχουν διαλυθεί από μεγάλα κομμάτια μπετόν, καθώς και το τραπέ-

ζι του σαλονιού. Στην κουζίνα, τα περισσότερα γυαλικά είχαν σπάσει κι' εδώ, ενώ στις κρεβατοκάμαρες μόνο κομμάτια από σοβάδες και μπετόν πεσμένα στα κρεβάτια. Οι γονείς μας, τοποθέτησαν σε δύο βαλίτσες, ιματισμό και τα διάφορα απαραίτητα για μια πρόχειρη φιλοξενία στη θεία μας. Για περισσότερη ασφάλεια όμως, μετά από μερικές μέρες και αφού μετέφεραν την οικοσκευή μας σε αποθήκη, ο πατέρας, οδήγησε όλη την οικογένεια, μακριά από τούς βομβαρδισμούς σε ένα ψαράδικο χωριό, τη Ματαρία, στην απέναντι όχθη της λίμνης Μενζάλα, νότια της Δαμιέττης. Εκεί η μάνα μας, άνοιξε με την γιαγιά, καινούργιο νοικοκυριό, στον πρώτο όροφο μιας δίπατης παραδοσιακής κατοικίας. Στον δεύτερο όροφο, έμενε ο ιδιοκτήτης, Χάγκ Αμπντ-ελ-Φάραγκ με την πολυπληθή οικογένειά του, η οποία και έχαιρε μεγάλης εκτίμησης στους κατοίκους του χωριού, λόγω της επίσκεψής του στην Μέκκα, και τού τίτλου τού Χατζή που έφερε με υπερηφάνεια.

Ο πατέρας ξεκινούσε κάθε πρωί στις έξη, μαζί με άλλους πατριώτες και αλλοδαπούς, με βενζινάκας που είχαν νοικιάσει, κατευθύνονταν στις διάφορες εργασίες τους στο Πόρτ-Σάιτ. Το απόγευμα, με τον ίδιο πάντα τρόπο επέστρεφαν, διασχίζοντας τη λίμνη, γύρω στις πέντε, στο χωριό. Αυτό συνεχίστηκε, για περίπου τρία ήρεμα χρόνια μακριά από τούς βομβαρδισμούς, που για μάς τα παιδιά, υπήρξαν τα καλύτερα. Ήρθαμε σε επαφή με την Αιγυπτιακή ύπαιθρο. Χαϊδέψαμε ήμερα γαϊδουράκια, άλογα, καμήλες, κασίκες, αγελάδες, όλων των ειδών τα κατοικίδια που μας παρηγορούσαν για την απουσία του μαυρούκου, τού γάτου μας, εγκαταλειμμένου στα χέρια της θείας Βιργινίας, που μας υποσχέθηκε ότι θα τον φρόντιζε. Χαρίσαμε ονόματα σε γάτους, σκύλους, κουνέλια, πάπιες, κότες και κοκόρια. Ήταν τελείως διαφορετική η ζωή στο χωριό απ'αυτήν που ζούσαμε στη πολύβουη πόλη. Η απουσία όμως άλλων παιδιών της ίδιας ηλικίας με μάς ήταν εμφανής, καθώς και η απουσία παρακολούθησης των μαθημάτων στο σχολείο. Δυστυχώς, έφθασε και ο καιρός λόγο ηλικίας, να φοιτήσουμε κανονικά στο δημοτικό Σχολείο της Ελληνικής Κοινότητας στην πόλη.. Δεν μπορείς όμως να σβήσεις τη φωνή της μάνας, όλο αυτό τον καιρό, που μας διάβαζε τα Αναγνωστικά της Α! και της Β! Τάξης, αριθμητική και προπαίδεια, δίδοντάς μας εργασίες, ακόμα και εκμάθηση προσευχών από τη σύνοψη, πατριωτικά τραγούδια για την 25η Μαρτίου και 28η Οκτωβρίου, μέσα από τετράδια μουσικής, μαθαίνοντας και τις νότες στο πεντάγραμμο για να τα τραγουδάμε. Είχαμε μάλιστα χαράξει πάνω στο τραπέζι το πεντάγραμμο, και με μολύβι σημειώναμε τις νότες κάθε τραγουδιού. Όλα αυτά με σκοπό να αποφύγουμε την επανάληψη Νηπιαγωγείου και Α! Τάξης, σαν θα

επιστρέφαμε στην πόλη. Πράγμα που μελλοντικά έγινε.... Αυτή η φωνή της μάνας, με αντίλαλο τον χώρο της κουζίνας που γινόταν το μάθημα, τις πρωινές γαλήνιες, αθόρυβες και ηλιόλουστες ώρες τού χωριού, μετά το πρωινό κατσικίσιο γάλα που το έφερνε σε πήλινη στάμνα ισορροπημένη στο κεφάλι της η Χάνεμ η κόρη τού βοσκού, μου έμεινε στη μνήμη αποτυπωμένη για πάντα, έτσι φωνή σκέτη, να αντηχεί χωρίς να τη συνοδεύει το γνώριμο μαντολίνο της, που είχε μείνει πίσω στην πόλη μαζί και τα ακομπανιαμένα της κιθάρας του πατέρα. Απήγγελλε από Βαλαωρίτη και Καβάφη, έψελνε θρησκευτικούς ψαλμούς, τραγουδάγε εθνικούς ύμνους, κλέφτικα και δημοτικά, εμβατήρια, θούριους, μέχρι ερωτικά της εποχής της. Ερωτόκριτο του Κορνάρου και του Κίτσου η μάνα, τον Πεύκο και Γέρο Δήμο μέχρι την παπαρούνα τού Αττίκ και παιδικά γαλλικά τραγούδια.

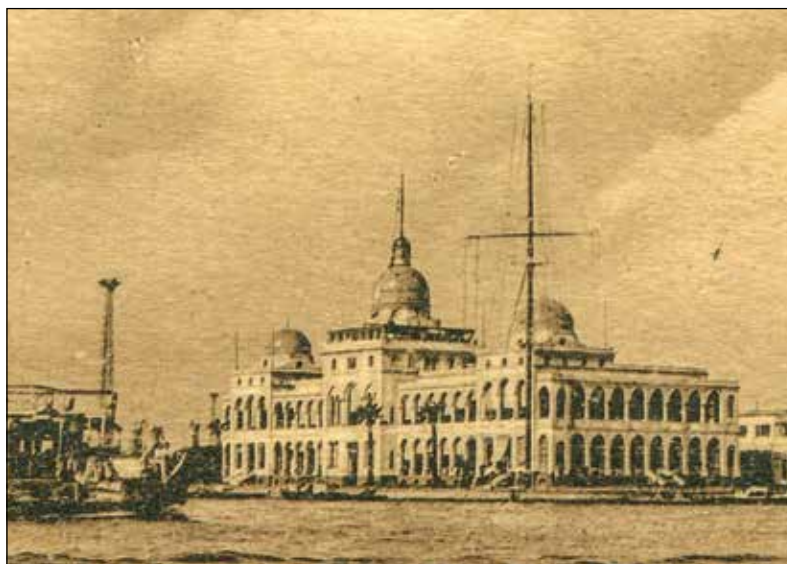
Μετά τον βομβαρδισμό με την αδελφή μου

Όλα αυτά τα ακούσματα, μου κρατούσαν συντροφιά, αρκετά χρόνια αργότερα, χαραγμένα στη μνήμη μου, σε μια προσπάθεια να τα ερμηνεύσω όσο καλύτερα μπορούσα, στις ατελείωτες βραδινές βάρδιες 12-04 και 04-08 που εκτελούσα σαν αξιωματικός φυλακής, στα πλοία που εργαζόμουν. Βλέπετε, ότι στην εποχή που περιγράφω, οι μικρές ηλεκτρονικές τηλε-συσκευές δεν αποσπούσαν την προσοχή τού αξιωματικού βάρδιας από την παρατήρηση τού περιβάλλοντος. Το σκηνικό πάντα το ίδιο. Εγώ στη δεξιά ή αριστερή βαρδιόλα της γέφυρας σε ρόλο παρατηρητή και οπτήρα. Απλωμένη ολόγυρα μας η απέραντη θάλασσα και ο συνήθης έναστρος θόλος με τούς γνωστούς αστερισμούς να εναλλάσσονται ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες, το στίγμα τού πλοίου μας, την ώρα

τού εικοσιτετράωρου, από ήρεμο θαλασσινό τοπίο τού Άγγλου ζωγράφου Turner, σε απόκοσμη και μελανή ζωγραφική απεικόνιση σε μουσαμά, ένωση μανιασμένης θάλασσας και απειλητικού ουρανού, τού Ολλανδού Jan Porcellis. Το ακροατήριό μου, ανάλογα την εποχή και την περιοχή της γης που ταξίδευε το πλοίο μας, είχε κι'αυτό τη σχετική παρουσία του. Άλλα τα πετεινά τού ουρανού στο Βόρειο, κι'άλλα στο Νότιο ημισφαίριο. Άλλα τα κήτη και ψάρια της θάλασσας στα Βόρεια πελάγη, κι'άλλα στα Νότια. Όλα όμως είχαν δείξει την ίδια υπομονή, νομίζω και απόλαυση, στο να ακούσουν και να απολαμβάνουν το σόλο μου με μουσική συνοδεία τον παφλασμό της προπέλας, το σφύριγμα τού ανέμου στα ξάρτια και με μοναδική υπόκρουση το μεταλλικό και μονότονο ήχο της μηχανής να κρατάει τον ρυθμό

Με την λήξη τού πολέμου το 1945, πάλι άνοιγμα καινούρ-

γιου νοικοκυριού πίσω στο Πόρτ-Σάιτ, στον τέταρτο όροφο της οκέλλας του Αντώνη Σακέλλη δίπλα στον κήπο του Δημαρχείου... Δέκα ολόκληρα σχολικά χρόνια πέρασαν ανέφελα, με αρκετές μουζάχρες (διαδηλώσεις) και αλλαγές πολιτεύματος στην Αίγυπτο, μέχρι το 1955, χρονιά που η αδελφή μου έφυγε για την Αθήνα, έχοντας φιλοξενηθεί από τις θείες μας στον Πειραιά, μετά την εισαγωγή της στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Όσο για μένα, μπαρκάρισα δόκιμος, μετά την αποφοίτησή μου τον Ιούνιο από τα Εκπαιδευτήρια της Ελληνικής Κοινότητας, στην Κασιακή Εταιρεία Ρεθύμνη καί Κουλουκουντή, στο α.π. Ηλίας Γ. Κουλουκουντής.

Τα γραφεία της διώρυγας του Σουέζ στο Πορτ Σάιντ και ένα φέριμποτ

Δύο χρόνια αργότερα, για μένα πλούσια σε εμπειρίες, βρίσκουμε τη μάνα και τον πατέρα να έχουν μείνει ολομόναχοι σ'ένα άδειο διαμέρισμα. Η μεγάλη πόρτα της τραπεζαρίας που έβγαине στο μπαλκόνι του τετάρτου ορόφου της οκέλλας, ήταν ανοιχτή. Η θαμπή υγρασία του απογευματινού ήλιου του Σεπτεμβρίου, ίσα που φωτίζε την άδεια κάμαρα και τις δύο Αυστριακές καρέκλες μαζί με το ξύλινο τραπεζάκι που είχαν απομείνει από το νοικοκυριό της Άννας. Όλη η υπόλοιπη οικοσκευή, είχε ήδη μεταφερθεί στο Τελωνείο, μέσα σ'ένα ξύλινο κοντέινερ έτοιμο να φορτωθεί στο πλοίο της ΕΛΜΕΣ «ΚΟΡΙΝΘΙΑ» για Πειραιά. Τις καρέκλες αυτές θα τις έπαιρνε η θεία μετά την αναχώρησή τους σε λίγες ώρες. Ο πατέρας, άναψε τσιγάρο και βγήκε στο μπαλκόνι. Η μάνα έστρεψε το βλέμμα της στην πλευρά που μέχρι χτες, ακουμπούσε ο μπουφές. Αυτός ο ίδιος μπουφές με τον αλλαγμένο καθρέπτη, και το ραγισμένο μάρμαρο. Ενδόμυχα προσευχήθηκε στην Παναγία τη Μυρτιδιώτισσα, που πάντα το εικόνισμά της την ακολουθούσε, να είναι η τελευταία μετακόμιση του νοικοκυριού της. Η γιαγιά Καλλιόπη, δεν θα μπορούσε να την βοηθήσει πλέον. Μετά από ένα πέσιμο που είχε σαν αποτέλεσμα τον θάνατό της, την είχε αποθέσει, όπως είχε υποσχεθεί πλάι στον άντρα και την κόρη της, στο κοιμητήριο, τρεις μήνες πριν. Ίσως να ήταν και επιλογή της για να μην είναι βάρος στο ταξίδι.... Νοιώθει αποκαμωμένη. Δύο μέρες τώρα αποχαιρετούσαν γνωστούς και φίλους. Ένας λυγμός τη σφίγγει στο λαιμό και δεν την αφήνει να ξεσπάσει. Μονάχα ας μπορούσε να κλάψει! ...Το βράδυ, είχαν έρθει να αποχαιρετήσουν, οι συγγαίκοι. Η φιλενάδα της Βιργινία Μαυρή με τις κόρες της. Η κα Μπέμπα Μηνακούλη, μητέρα του φίλου μου Νικόλα, σύντροφο στις ναυτικές μας περιπέτειες, με τη βάρκα, μέσα στο Κανάλι. Η οικογένεια της σπιτονοικοκυράς Σακέλλη. Η κα Κατίνα Δωρήτη από το απέναντι

διαμέρισμα, με την υπόσχεση να συναντηθούν στο χωριό της το Κελλάνι στην Κύπρο. Εξαδέλφια και συγγενείς. Όλων η ευχή ήταν να έρθει και γι' αυτούς η ώρα της επιστροφής στην πατρίδα. Ο πατέρας, κλεισμένος στον εαυτό του, καθόταν, ή σεργιανούσε αμίλητος, δίχως να δίνει προσοχή στην κουβέντα, να μην απαντά σαν τού μιλούσαν. Ακόμα δεν μπορεί να το χωνέψει, πώς πήρε την απόφαση να πάνε πίσω στην

πατρίδα. Αναλογίζεται την τελευταία φορά που είχε περάσει με το πλοίο, τη Διώρυγα του Σουέζ, για Περσικό, και τον ήρεμο τρόπο με τον οποίο τον προέτρεψα. «Πατέρα τί κάθεστε και κάνετε ακόμα με τη μητέρα εδώ πέρα. Το μέλλον όλων μας είναι πλέον η Πατρίδα η Ευρώπη». Και τί περίεργο, το ίδιο αυτό ερώτημα, είχε βάλει στον εαυτό του χίλιες φορές, χωρίς όμως να μπορεί να απαντήσει, γιατί πάντοτε παρουσιαζόταν μπροστά του αμείλικτη η πικρή ειρωνεία της απογοήτευσης των περασμένων χρόνων. Έτσι ξαφνικά όμως κι αναπάντεχα, το ερώτημα έγινε απλό και βαθύ και τόσο φυσικό! ... - Αλήθεια ... Τί κάθονται και κάνω... Από τη δουλειά με απέλυσαν γιατί δεν έμαθα ακόμη να γράφω Αραβικά. Τί καθόμουν κι έκαμνα τόσα χρόνια! ... Ένα πρωί, καθώς έπαιρναν τον καφέ τους στο μπαλκόνι, σιωπηλοί, ο Νίκος είπε: - Άννα, ξέρεις τί σκέφτομαι;...Να σηκωθούμε να φύγουμε από εδώ... Να πάμε στη πατρίδα, και να μείνουμε για πάντα πια. Να ηρεμήσεις κι εσύ... Να ξεδώσει και σένα ο νους σου...να βρω να κάμω κάτι κι εγώ. Έχουμε αρκετούς συγγενείς, γνωστούς και φίλους, με κάποιο τρόπο, θα μπορώ να φανώ χρήσιμος... Η Άννα για μια στιγμή, ένοιωσε να φτερουγίζει μέσα της η ελπίδα. Μα ο γυναικείος λογισμός της πρόβαλλε μπροστά της ξαναγουρίζοντας στους τάφους των προγόνων τους, που θ'απόμειναν έρημοι. Αμέσως όμως διαισθάνθηκε, από τον τρόπο που μίλησε ο Νίκος, πώς μια βασική αλλαγή είχε γίνει μέσα του. Τον ένοιωσε πώς ανυπομονούσε για ένα καινούργιο ξεκίνημα. Τώρα, βεβαιώθηκε κι'αυτή πώς έπρεπε να φύγουν: - Χαίρομαι που τ'αποφάσισες Νίκο... Εύχομαι να'είναι η τελευταία μας μετακόμιση καλό κουράγιο νάχουμε.... Ο θεός ειδοποίησε ότι έφθασε με την αραμπία χαντούρ (άμαξα). Πήραν στο χέρι τα δύο σακίδια με τα απαραίτητα για το ταξίδι, έριξαν μια-τελευταία ματιά, βγήκαν από το διαμέρισμα, έκλεισαν την εξώπορτα αφήνοντας τα κλειδιά επάνω. Στην είσοδο, ο Άμπντου, ο μπαουάμπ (θυρωρός), φίλησε τον Νίκο στον ώμο, της Άννας το χέρι, με την υπόσχεση, ότι αυτός και η οικογένειά του, ποτέ δεν θα τους ξεχνούσαν. Η άμαξα, ξεκίνησε αργά, άρχισε να απομακρύνεται. Η Άννα έριξε μια κλεφτή ματιά πίσω της στο μπαλκόνι της οκέλλας αρ.13. Της φάνηκε τελείως ανεξήγητο το αδιάφορο συναίσθημα που της άφησε αυτή η τελευταία μα-

τιά... Φθάσανε στο τελωνείο πάνω στις τελευταίες ετοιμασίες του απόπλου. Τα περισσότερα εμπορεύματα είχαν φορτωθεί ήδη στο Ε/Γ « Κορινθία » καθώς και αρκετές οικοσκευές, μαζί και η δικιά τους. Χαιρέτησαν το θείο, αφού ευχήθηκαν καλή αντάμωση. Ανέβηκαν την σκάλα του πλοίου, ένας θαλαμηπόλος τούς οδήγησε στην καμπίνα τους. Το ταξίδι τους για Πειραιά θα διαρκούσε περίπου δύο ημέρες, καθώς θα πιάνανε και το λιμάνι της Χάιφας. Τακτοποίησαν τα πράγματά τους στην καμπίνα, και γρήγορα ανέβηκαν στο δεύτερο κατάστρωμα, να απολαύσουν και να αποτυπώσουν μέχρι τέλους, ένα μεγάλο κομμάτι της ζωής τους. Μια απόλυτη ησυχία ξαφνικά απλώθηκε στην αποβάθρα. Ίσως η μεσημεριανή ζέστη ήταν η αιτία που οδήγησε τούς εργάτες στη σκιά των αποθηκών. Ο πιλότος, που θα οδηγούσε το πλοίο στην έξοδο, ανέβηκε τη σκάλα. Ένα ρυμουλκό με τη μακριά μαύρη καμινάδα και τη λευκή λωρίδα με τα γράμματα C.S. Canal Suez επάνω, και με ελληνικότατο όνομα TITAN πλεύρισε, έτοιμο να απομακρύνει το πλοίο από την προβλήτα. Η σκάλα του πλοίου ανέβηκε, οι κάβοι (παλαμάρια) έλυσαν, και το πλοίο με την βοήθεια του ρυμουλκού άρχισε να γλυστράει, ξεκινώντας και τη μηχανή πολύ αργά. Πήρε μια αριστερή στροφή μαλακά, και τα ήρεμα νερά του Καναλιού ίσα που ρυτίδωσαν. Έβαλε πλώρη για την έξοδο. Το ρυμουλκό μ' ένα χαιρετισμό απομακρύνθηκε, η μηχανή άρχισε ν'ανεβάξει στροφές. Αργά περάσανε από αριστερά το Φέρυ-μπότ, που μας πέραγε απέναντι στο Πόρτ-Φουάντ. Αμέσως μετά το κτήριο των Γραφείων τής Γενικής Διοίκησης της Διώρυγας με τούς γαλάζιους τρούλους σε καθαρά αραβική τεχνοτροπία. Δεξιά μας, στην ανατολική ακτή, οι τρεις ναυτικοί όμιλοι, Ελλάδας, Γαλλίας και ο τοπικός, καθώς και μεγάλο μηχανουργείο και επισκευαστήριο της Εταιρείας, μέσα από το οποίο πολλοί πατριώτες μας έμαθαν την τέχνη του μηχανουργού. Μια νησίδα με επισκευασμένα και φρεσκοβαμμένα ναύδετα και σημαντήρες της Διώρυγας αφήνουμε δεξιά μας. Αριστερά μας υψώνεται ο Φάρος της εισόδου του Καναλιού. Με την μαυρόασπρη ρεντικότα και την οκτάεδρη ψιλόλιγνη Γαλλική κορμωστασιά του, φαντάζει κι αυτός ξεπερασμένος και πνιγμένος μέσα σε τόσες πολυκατοικίες..... Το μνημείο των πεσόντων Αυστραλών και Νεοζηλανδών κατά τον πρώτο Παγκόσμιο πόλεμο, τα διάφορα τουριστικά καταστήματα, και στο κρηπίδωμα δεμένες οι βενζινάκατοι των επιβατών. Το καζίνο, κτισμένο πάνω στη θάλασσα, με αξέχαστες μουσικές βραδιές. Τέλος πλησιάζοντας την είσοδο, το τεράστιο ορειχάλκινο άγαλμα του Γάλλου μηχανικού Φερδινάνδου Ντέ Λεσέψ με το δεξί του χέρι να δείχνει την είσοδο προσκαλώντας τα έθνη να εισέλθουν. Αριστερά ο στόλος των ψαράδικων αραγμένος, με τα δίχτυα απλωμένα, έτοιμος για το ψάρεμα της σαρδέλλας. Οι μηχανές έχουν κόψει. Η

Το άγαλμα του Φερδινάνδου Ντελεσέψ

πιλοτίνα πλεύρισε και ο πιλότος, κατεβαίνοντας την ανεμόσκαλα, πήδηξε μέσα, χαιρετώντας τον καπετάνιο. Η Μεσόγειος, μ'αυτόν τον υπέροχο γαλάζιο ουρανό και τη μαβιά ήρεμη θάλασσα, τούς υποδέχεται. Πίσω τους η θωλούρα της ζέστης σαν μια κουνουπιέρα, σκεπάζει την χαμηλή, γεμάτη υγρασία και αναμνήσεις όχθη. Η Άννα, είναι χλωμή και πολύ κουρασμένη. Με μια τελευταία προσπάθεια όμως κρατιέται γαληνεμένη, μέχρι να περάσει και το τελευταίο τσιμεντένιο μπλόκ από αριστερά. Μονάχα σαν χάθηκε κ'αυτό, γύρισε δακρυσμένη και είπε σιγά:

- Καλλίτερα πού φεύγουμε, Νίκο ψιθυρίζει αχνά. Αυτός ανάβει τσιγάρο.....Μετά από λίγο σαν απόκριση: Τελικά, πάμε στους ανθρώπους, γυναίκα.

Ο ίδιος ξαφνιάζεται, με τα λόγια που προφέρει. Η Άννα, επιτέλους ανακουφισμένη, αναλύεται στο κλά-

μα, για να το κρύψει μουρμουρίζει: Νίκο έπιασε ψύχρα, κατεβαίνω κάτω, έλα κ'έσσύ. Ο Νίκος, αμίλητος αποχεχνιέται για πολλή ώρα ακόμα, κοιτάζοντας μακριά.... πέρα από τον ορίζοντα, σχεδιάζοντας πώς θα είναι το μέλλον τους στην πατρίδα, στο διαμέρισμα της οδού Κνωσού 12, στα Πατήσια. Μόλις τελειωσε το τσιγάρο, σηκώνεται αργά, και κατεβαίνει τη σιδερένια σκάλα να συναντήσει την Άννα.

Αν ανέφερα αυτή την σύντομη παρένθεση από την ζωή των γονιών μου, είναι για να αφιερώσω την αφήγησή μου, σ' αυτούς, που μας θωράκισαν με τα απαιτούμενα προσόντα και εφόδια, με τρόπον ώστε να αντιμετωπίσουμε από πολύ νωρίς, εμείς τα νεαρά παιδιά την κοινωνία, σαν ίσοι προς ίσους, παρ' όλες τις αντίξοες, δυσχερείς και δυσμενείς συνθήκες που συνάντησαν οι ίδιοι στη ζωή τους. Επίσης μου δίνεται η ευκαιρία να τιμήσω όλες τις μανάδες του κόσμου, μιάς που γιορτάζουνε και τις τιμούμε κάθε χρόνο αυτό τον μήνα. Το αφιερώνω επίσης σε όλους τούς πατριώτες Δωδεκανήσιους, που με την εργατικότητα και την έμφυτη ευγένειά τους δίδαξαν και απέδειξαν, ότι δεν είναι μόνο οι αρχαίοι Έλληνες που άφησαν τ'αχνάρια τους στη φιλική αυτή χώρα.

Στην καταιγίδα το σκαρί,
Πού έχει την πυξίδα,
Ορτσάρε μεσοπέλαγα,
Με πίστη και ελπίδα.

Ο Γλάρος

Κ'άν ήρθα δεν εκέρδισε τίποτε η γή από μένα,
Κ'άν φύγω δεν θα ζημιωθεί τίποτε η γη από μένα,
Μα ποιός μπορεί να πεί ποιο λόγο νάχει ετούτος
Ο πηγαιμός κι'ο ερχομός ο Θάνατος κι'η Γέννα. Ομάρ Καγιάμ

«Κάσος, δάφνη που ανθίζει στον βωμό της ιστορίας. (Μελετήματα Δωδεκανησιακής Ιστορίας και Πολιτισμού)» (2021) Από την παρουσίαση του βιβλίου του Καθηγητή Εμμανουήλ Π. Περσελή

Του Μηνά Αλ. Αλεξιάδη, Ομότιμου Καθηγητή της Φιλοσοφικής Σχολής ΕΚΠΑ,
Επίτιμου Καθηγητή Πανεπιστημίου Βουκουρεστίου

Κάσος, 20 Αυγούστου 2021

Κάσος, ηρωικό νησί, δαφνοστεφανωμένο,
από τα χρόνια τα παλιά, αρχοντογεννημένο.
Άγνωστ' η ιστορία σου σε πλάτη και σε μήκη,
μα ο πιο μεγάλος έπαινος ο εθνικός σ' ανήκει.
Στάθηκες υπερήφανη και ας σε κάναν στάχτη,
στη Μάνα έχεις παράπονα και στον εχθρό σου άχτι.
'Ολ' οι ιστορικοί μιλούν κι η λαϊκή μας μούσα,
πως στον βωμό της λευτεριάς ήσουν πάντα παρούσα.
Σαν αδελφή η Κάρπαθος σ' έχει μικρή νερά(ι)δα,
που καμαρώνει σήμερα για σένα η Ελλάδα.

Τα πέντε αυτά δίστιχα, που με τα αρχικά τους γράμματα σχηματίζουν την ακροστιχίδα ΚΑΣΟΣ, συνθέσα προχθές, για να θυμηθώ και τα μαθητικά μου χρόνια στα σχολεία της Καρπάθου, τότε που έγραφα πρωτόλεια ποιηματάκια, τα αφιερώνω στην Ηρωική Νήσο Κάσο και σε όλους τους συμπατριώτες Κασίους, με αφορμή την επέτειο των 200 χρόνων της Ελληνικής Επανάστασης.

Θέλω, με τον τρόπο αυτόν, να χαιρετήσω ποιητικά το γειτονικό μας νησί, που μας φιλοξενεί απόψε, και έχει γράψει χρυσές σελίδες στις δέλτους της Ελληνικής Ιστορίας. Οι σελίδες αυτές είχαν ως επακόλουθο τη γέννηση ιστορικών δημοτικών τραγουδιών με θρηνητικό περιεχόμενο. Και επιθυμία μου ήταν να έλθω εδώ, με αφορμή την πρόσκληση του δραστήριου και εξαιρετικού Δημάρχου σας Μιχαήλ Ερωτόκριτου και του αγαπητού μου συναδέλφου, συγγραφέα Εμμανουήλ Περσελή, όχι μόνο να παρουσιάσω ένα σημαντικό βιβλίο για την Κάσο, αλλά να συσχετίσω την επίσκεψή μου και με τη μεγάλη εθνική επέτειο της Ελληνικής Επανάστασης. Και το Ηρωικό σας νησί έχει εδώ πρώτο λόγο.

Γι' αυτό θα σας διαβάσω ένα Καρπαθιακό δημοτικό τραγούδι για το Ολοκαύτωμα, που δεν είναι τόσο γνωστό σε σας και προέρχεται από το χωριό μου Μενετές Καρπάθου:

Φαίνεται πως ε(γ)ίνικε μία (= μέγα) κακό στη Κάσο.
Του Χουσεϊνή ο στρατός με τους Αρβανιτάες
ερήμαξε τη Κάσο μας, επήρε τις κοπέλες
κι ήσφαξε άντρες και παιδιά κι εκάησα κι οι πέτρες.
5 Ωχου της Κάσος το νησί, ο δρόσος του μπονέντη,
πού 'το γραφτό της μοίρας του να πέσει, να ρημάξει.
Ποιος θα σε κλάψει, Κάσος μου, και ποιος θα σ' ανεσταίσει,
πού 'ναι τα λείψανα πολλά κι ερήμαξεν ο τόπος;
Η Κάρπαθος, τ' αέρφι σου, θε να μοιρολόαται,
10 στα μαύρα θε να φορεθεί για το κακό που (γ)ίνειι.
– Κατάρρα νά 'χεις 'στα να ζεις, άπιστε Χουσεϊνή.

Στιγμιότυπο από την εκδήλωση

Το τραγούδι αυτό, μαζί με πολλά άλλα, θα μπορούσε να αξιοποιηθεί στα 200 χρόνια του Ολοκαυτώματος το 2024.

Όμως το Ολοκαύτωμα εξακολουθεί μέχρι σήμερα να έχει τον αντίκτυπό του και να εμπνέει παραδοσιακούς και σύγχρονους στιχουργούς. Ένα εντυπωσιακό, και μάλιστα πρόσφατο, παράδειγμα δημοσιεύεται στο βιβλίο του λαϊκού ποιητάρη της Καρπάθου Ηλία Εμμ. Βασιλαρά, «Τα Ακριτικά μου», το οποίο δεν παρουσιάστηκε ακόμη λόγω της πανδημίας.

Θα ήθελα τώρα να ευχαριστήσω «εκ μέσης καρδιάς» τον αγαπητό μου φίλο Μιχαήλ Ερωτόκριτο, ρέκτη Δήμαρχο της Ηρωικής Νήσου Κάσου και πρώην Έπαρχο της Περιφερειακής Ενότητας Καρπάθου – Κάσου και διακεκριμένο συνάδελφό μου στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και επιστήθιο φίλο από παλιά, Εμμανουήλ Π. Περσελή, για την πρόσκλησή τους να παρουσιάσω ενώπιόν σας το νέο βιβλίο του καθηγητή, που αναφέρεται σε θέματα Κασιακού πολιτισμού και Δωδεκανησιολογίας.

Θα ήθελα όμως, καταρχάς, να μου επιτραπεί να εξάρω και να υπογραμμίσω τη σημασία του πολυεπίπεδου έργου του Δημάρχου σας, ο οποίος, ακαταπόνητος όπως είναι, δεν ενδιαφέρεται μόνο για τα χρονοβόρα διοικητικά και άλλα σχετικά θέματα του νησιού, αλλά, με την ανάληψη των καθηκόντων του, έστρεψε την προσοχή του στον επιστημονικό και εκδοτικό τομέα. Ήδη επί των ημερών του εκδόθηκαν ή εκδίδονται έξι βιβλία, για την Κάσο πάντοτε, και τα αναφέρω εδώ: 1) Γιάννη Α. Αράπη, Από τα ξεματιάσματα στα... αντιβιοτικά: Η Ιατρική στην Κάσο από το 1840 έως τις μέρες μας (2021), 2) Μηνά Βιντιάδη, Κασιώτες καπεταναίοι: Οι μεγάλοι άγνωστοι του 21 (2021), 3) Μιχάλη Σκουλιού, Κάσος 1830-1960 (2021), 4) Μανόλη Μαυρολέων, Επτάμισι φορές και ένα καιρό στην Κάσο (διασκευασμένα παραμύθια, υπό έκδοση), 5) Η ανατύπωση του βιβλίου του Αντώνη Χαλδαίου για τους Έλληνες της Μοζαμβίκης, η έκδοση της μηνιαίας δημοτικής εφημερίδας και βέβαια το πα-

ρουσιαζόμενο απόψε βιβλίο του Μανώλη Περσελή. Και όλα αυτά δεν τα λέω από φιλοφρόνηση στον Δήμαρχο, αλλά γιατί είναι πεπειθήμες μου και τις εκφράζω γι' αυτόν. Ο Ερωτόκριτος είναι από τους καλύτερους Δημάρχους της Ελληνικής επικράτειας.

Ο ίδιος μάλιστα μου ζήτησε να οργανώσουμε εδώ το Παράρτημα Κάσου του Ινστιτούτου Λαϊκού Πολιτισμού Καρπάθου του Τμήματος Φιλολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Και αν όλα εξελιχθούν ομαλά, θα γίνει και αυτό.

Το βιβλίο του Μανώλη Περσελή τιτλοφορείται «Κάσος, δάφνη που ανθίζει στον βωμό της ιστορίας», και έχει υπότιτλο «Μελετήματα Δωδεκανησιακής Ιστορίας και Πολιτισμού». Περιλαμβάνει παλαιότερα και νεώτερα δημοσιεύματα του συγγραφέα. Από τα μελετήματα αυτά τα σχετικά με την Εκκλησία και τους κληρικούς (μαζί με ορισμένα άλλα) θα αναλύσει ο Ελλογιμότατος κληρικός της Μητρόπολής μας, Πανοσιολογιότατος Αρχιμανδρίτης Καλλίνικος Μαυρολέων.

Ο ομιλών θα σας παρουσιάσει τα υπόλοιπα, αφού πρώτα σας διαβάσει ένα επίκαιρο απόσπασμα από τον πρόλογο του Δημάρχου Μιχαήλ Ερωτόκριτου. Γράφει ο Δήμαρχος:

«Η εκάστοτε τεκμηριωμένη πρωτοβουλία του Δήμου της Ηρωικής Νήσου Κάσου να συμβάλει, ως χορηγός, σε εκδόσεις ή επανεκδόσεις βιβλίων που αφορούν την Ιστορία και τον Πολιτισμό της Κάσου – όταν μάλιστα προέρχονται από τη γραφίδα καταξιωμένων ερευνητών – θεωρώ ότι αποτελεί πολιτική πράξη ιδιαίτερης σημασίας. Και τούτο, γιατί μέσω του περιεχομένου των βιβλίων ανάγλυφα αποτυπώνεται και αναδεικνύεται η δημιουργική δράση των Κασιωτών στην ιστορική τους πορεία για μια ζωή ελεύθερη και δημιουργική. Μια τέτοια πορεία ζωής με αυτά τα ιδανικά σίγουρα αποτελεί άριστο παράδειγμα προς μίμηση για τις τωρινές και τις επερχόμενες γενιές».

Δείγματα και αποτελέσματα των σκέψεων αυτών είναι ο κατάλογος των εκδοθέντων έργων της Δημαρχίας του, που ανέφερα πιο πάνω.

Και ο συγγραφέας του έργου Εμμανουήλ Περσελής, που είναι ο πρώτος καθηγητής Πανεπιστημίου, ο οποίος απεφοίτησε από το Λύκειο Κάσου, παρατηρεί στην εισαγωγή του βιβλίου: «Όσον αφορά τον τίτλο της παρούσας συλλογής «Κάσος, δάφνη που ανθίζει στο βωμό της ιστορίας» οφείλω να σημειώσω ότι είναι στίχος ειλημμένος από το εκτενές ποίημα του ποιητή Παναγιώτη Συνοδινού (1836-1914). Η σύνθεση του ποιήματος έγινε τον Μάιο του έτους 1889, μετά από σχετική παράκληση τριμελούς επιτροπής Κασιωτών που ζούσαν στην Αθήνα. Η Επιτροπή, με προεξάρχοντα τον τότε φοιτητή της Ιατρικής του ΕΚΠΑ Γεώργιο Ν. Μαυρή, είχε την πρωτοβουλία της οργάνωσης του πρώτου μνημοσύνου που τελέστηκε στην πρωτεύουσα του Ελληνικού κράτους για τους πεσόντες αγωνιστές της καταστροφής της Κάσου το 1824». Και πράγματι ο επιτυχής αυτός βιβλιότιτλος αποδεικνύει διαχρονικά τους ανθούς του νησιού ανάμεσα στις θύελλες και τις τρικυμίες της Ιστορίας.

Απο αριστερά: οι Εμ. Περσελής, Αρχιμανδρίτης Καλλίνικος, Μηνάς Αλεξιάδης και Βαγγέλης Καταχανάς

Τα περιεχόμενα του έργου μπορούν να ταξινομηθούν αδρομερώς σε τρεις κατηγορίες: α) Τα σχετικά με την Ιστορία και τον πολιτισμό της Κάσου, β) Όσα πραγματεύονται την πολυδύναμη σχέση της Κάσου με την Κάρπαθο και γ) Σε όσα αναφέρονται γενικότερα στη Δωδεκανησιακή πολυνησία.

Στην πρώτη κατηγορία κυρίαρχα θέματα είναι ασφαλώς οι ιστορικές θεωρήσεις και επισημάνσεις του συγγραφέα για την καταστροφή της Κάσου και της ναυτικής συμβολής του νησιού στην Επανάσταση του 1821. Μάλιστα η μελέτη για το Ολοκαύτωμα, που είχε δημοσιευθεί αρχικά σε ένα πολύ ενδιαφέρον και χρησιμότατο τεύχος, απ' όσο ξέρω, έτυχε ευμενούς υποδοχής από ιστορικούς ερευνητές και άλλους επιστήμονες, οι οποίοι τη χρησιμοποίησαν σε δικές τους έρευνες. Επίσης, Η Κάσος στον αγώνα του 1821 παρουσιάζει νέες ιστορικές τεκμηριώσεις, αφού περιλαμβάνει συμπληρωματικά στοιχεία και αποσπάσματα εγγράφων από ιστορικές πηγές, προξενικές εκθέσεις, αλλά και σχετικό απόσπασμα από επίσημο έγγραφο του πρώτου Κυβερνήτη της Ελλάδας Ιωάννη Καποδιστρια.

Δύο άλλα ιστορικά μελετήματα αναφέρονται στην Ιταλο-γερμανική κατοχή της Κάσου και σε ένα έμμετρο φυλλάδιο του Κασιώτη λαϊκού ποιητή Νικολάου Νικήτα Μητροσμπάρα. Τα δίστιχα του φυλλαδίου αυτού τυπώθηκαν στο Πορτ-Σαΐντ και η χρονολογία 1946 στον υπότιτλο, κατά τον κ. Περσελή, αναφέρεται στον χρόνο τελικής καταγραφής και οριστικοποίησης των κειμένων. Το θέμα των λαϊκών ποιητών είναι ιδιαίτερα ελκυστικό και με έχει απασχολήσει σε ερευνητικά δημοσιεύματά μου για την Κάρπαθο.

Η μελέτη για την απελευθέρωση της Κάσου από την Ιταλική κατοχή τον Οκτώβριο του 1944 πρέπει ασφαλώς να συσχετισθεί με τα αντίστοιχα γεγονότα στην Κάρπαθο της 5. Οκτωβρίου του 1944. Για τα γεγονότα αυτά, όπως είναι γνωστό, υπάρχει πλούσια βιβλιογραφία, την οποία γνωρίζει ο συγγραφέας. Δημοσιεύεται επίσης εδώ και αυτόγραφο κείμενο πανηγυρικής ομιλίας του ιατρού Εμμανουήλ Σ. Σταματάκη, που εκφωνήθηκε στην επίσημη Δοξολογία της 17. Οκτωβρίου 1944.

Ιδιαίτερη μνεία θα ήθελα να κάνω για το κείμενο «Πολιτισμός και ανάπτυξη. Μια σύγχρονη προοπτική για την Κάσο», που αξίζει να προσεχθεί, αλλά και να συσχετισθεί με την επερχόμενη κλιματική κρίση.

Για τη Λαογραφία γίνεται επίσης λόγος στον συγκεντρωτικό τόμο των Μελετημάτων του συγγραφέα. Έτσι, με σύντομες αναφορές, και με βάση γνωστό λαογραφικό εγχειρίδιο, προτείνονται τρόποι αξιοποίησης λαογραφικών θεμάτων της Κάσου. Ωστόσο, στα λαογραφικά η Κάσος έχει αξιόλογη βιβλιογραφία, που μπορεί βέβαια να συστηματοποιηθεί με οδηγίες του υπό ίδρυση Παραρτήματος Κάσου του Ινστιτούτου Λαϊκού Πολιτισμού Καρπάθου του ΕΚΠΑ

Η δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνει μελετήματα για τα δυο αδελφά νησιά Κάσο και Κάρπαθο. Εδώ γίνεται τεκμηριωμένος λόγος για τις αναφορές των ξένων περιηγητών από τον 15 -

19αι., για την πειρατεία στο Καρπάθιο πέλαγος του 18 και 19αι., αλλά και τις επιπτώσεις της Ιταλογερμανικής κατοχής στην επαρχία Καρπάθου – Κάσου, με βάση διπλωματικά έγγραφα από το Ιστορικό Αρχείο του Ελληνικού Υπουργείου Εξωτερικών.

Η τρίτη κατηγορία σχετίζεται με γενικότερα Δωδεκανησιακά θέματα. Πρώτη αναφορά το μελέτημα «Η ενσωμάτωση της Δωδεκανήσου στο Ελληνικό κράτος», που αξιοποιεί επίκαιρη δωδεκανησιακή βιβλιογραφία. Δημοσιεύονται, ακόμη, βιβλιοπαρουσιάσεις για το έργο τρίτομο έργο του Μιλτιάδη Λογοθέτη, Ο Δωδεκανησιακός Τύπος (1848-2008), Συμβολή στη νεότερη και σύγχρονη ιστορία της Δωδεκανήσου (Αθήνα 2010). Συνιστώ στους ενδιαφερόμενους ακροατές μου να αναζητήσουν το πολύτιμο αυτό έργο.

Συμπερασματικά θα έλεγα ότι το βιβλίο αυτό του καθηγητή Εμμανουήλ Περσελή, με το πλούσιο και πολυθεματικό περιεχόμενο, το οποίο αξιοποιεί στον κυρίως τίτλο του επίκαιρη ποιητική αναφορά για το Ηρωικό Νησί της Κάσου, δεν είναι μόνο

μια σημαντική συμβολή στον ολοένα διευρυνόμενη Κασιακή βιβλιογραφία, αλλά και ένα έργο που προεκτείνει με επιτυχία ιστορικές αναφορές για την αδελφή νήσο Κάρπαθο. Παράλληλα δίνει ενδιαφέροντα στίγματα Δωδεκανησιολογίας, πάντοτε χρήσιμα για περαιτέρω επιστημονικές αναζητήσεις. Και εννοώ κυρίως τον Τύπο, τώρα μάλιστα που ο Δήμος Κάσου εκδίδει και δική του εφημερίδα, πρωτοπορώντας και στον τομέα αυτό.

Για όλα αυτά θα ήθελα να συγχαρώ με εγκάρδια αισθήματα τον εκλεκτό συνάδελφο και συνάρχοντα του Οικουμενικού Πατριαρχείου, συγγραφέα Εμμανουήλ Περσελή, και να του ευχηθώ η συνέχεια των Κασιακών ερευνών του να είναι το ίδιο αποδοτική για τον εμπλουτισμό της σχετικής βιβλιογραφίας.

Ολοκληρώνοντας των παρουσίαση αυτή, αποδίδω δημόσιο έπαινο στον Δήμαρχο Κάσου Μιχαήλ Ερωτόκριτο και το Δημοτικό Συμβούλιο, γιατί επαξίως συμπεριέλαβαν το βιβλίο αυτό στη Σειρά των Δημοτικών Εκδόσεων, που καλό θα είναι να σημειωθούν όλες σε επόμενη έκδοση.

Χαιρετισμός του Εμμανουήλ Π. Περσελή στην εκδήλωση της παρουσίασης στην Κάσο του ανωτέρω βιβλίου

ερωώ ότι η στιγμή κατά την οποία καλούμαι εγώ, ο συγγραφέας του βιβλίου «Κάσος, δάφνη που ανθίζει στο βωμό της Ιστορίας», που παρουσιάστηκε απόψε στο ευρύτερο κοινό της Κάσου, είναι πολύ δύσκολη. Και τούτο γιατί, έχουν ακουστεί τόσα επαινετικά λόγια για το πρόσωπό μου και το έργο μου που οι λεκτικές ευχαριστίες δεν είναι αρκετές να εκφράσουν τη συγκίνησή μου και την ευγνωμοσύνη μου για όσα άκουσα από τους προλαλήσαντες.

Παρ' όλα αυτά, πέρα από τη συγκίνηση, οφείλω να συγκεντρωθώ και να ευχαριστήσω από καρδιάς όλους τους συντελεστές της αποψινής εκδήλωσης. Πρώτα πρώτα θέλω να ευχαριστήσω τον Δήμαρχο της Ηρωικής νήσου Κάσου, αγαπητό φίλο Μιχαήλ Ερωτόκριτο, γιατί χωρίς το δικό του ενδιαφέρον και τη δική του διαρκή συμπαράσταση -πλαισιούμενος και από τους υπεύθυνους συνεργάτες του Δήμου και ιδιαίτερα τον πρόεδρο της Κοινωφελούς Επιχείρησης του Δήμου (ΚΟ.ΔΕ. ΔΗ.Κ) Ηλία Μαστροπαύλο- η αποψινή εκδήλωση δεν θα είχε πραγματοποιηθεί.

Οι εγκάρδιες ευχαριστίες μου απευθύνονται οπωσδήποτε και στους αγαπητούς και εκλεκτούς εισηγητές, στον αγαπητό φίλο και εκλεκτό συνάδελφο ομότιμο Καθηγητή Μηνά Αλεξιάδη, και τον πανοσιολογίωτατο αρχιμανδρίτη Καλλίνικο Μαυρολέων, ο οποίος υπήρ-

ξε φοιτητής μου και τώρα πλέον είναι αριστούχος απόφοιτος της Θεολογικής Σχολής του ΕΚΠΑ. Η προθυμία και των δύο εισηγητών να ανταποκριθούν στην πρόσκληση του Δήμου για την παρουσίαση του βιβλίου μου ήταν ιδιαίτερα τιμητική για μένα. Τον αγαπητό συμμαθητή και εγκάρδιο φίλο, από τα χρόνια της φοίτησής μας στο Δημοτικό Κοινωνικό σχολείο Πορτ-Σάιτ της Αιγύπτου, Βαγγέλη Καταχανά, θερμά ευχαριστώ για τη συμμετοχή του, ως συντονιστής, στην αποψινή εκδήλωση. Ευχαριστώ επίσης και την Ειρήνη Κ. Σακέλλη, διατελέσασα φοιτήτριά μου και νυν απόφοιτη πλέον της Θεολογικής Σχολής του ΕΚΠΑ, για την ανάγνωση των επιλεγέντων αποσπασμάτων του βιβλίου μου.

Τέλος οι ευχαριστίες μου εκφράζονται και δημόσια στη σύζυγό μου Άννα, το γένος Δημητρίου Καπότα, για την αμέριστη συμπαράστασή της στην πνευματική και συγγραφική μου δραστηριότητα. Η ενίσχυση της πρόθεσής μου να εκδοθεί το βιβλίο, για το οποίο απόψε γίνεται λόγος, υπήρξε καθοριστική.

Βέβαια θα ήταν παράλειψή μου αν σε μια τέτοια εκδήλωση, που αφορά βιβλίο μου με θέμα την Κάσο, να μην μνημονεύσω τους γονείς μου για την αγάπη που μου ενστάλλαξαν για το ηρωικό νησί, καθώς και όλους εκείνους τους ανθρώπους που γνώρισα (συγγενείς και μη) κατά την τετραετή μόνιμη διαμονή μου στο

νησί την περίοδο της φοίτησής μου στο εξατάξιο Γυμνάσιο της Κάσου. Η συναναστροφή τους υπήρξε καθοριστική για τη διαρκή ευαισθητοποίησή μου στα θέματα που αφορούν την Κάσο, είτε πρόκειται για θέματα του παρελθόντος είτε του παρόντος.

Και μια τελευταία λέξη, την οποία απευθύνω -με την άδεια του πανεπιστημιακού δασκάλου- στους νέους και τις νέες του νησιού μας: Εύχομαι εσείς αγαπητοί νέοι και νέες, να συνεχίσετε, με γνώση, ζήλο και ενθουσιασμό, το έργο της ερευνητικής αναζήτησης των ιστορικών καταβολών και των λαογραφικών παραδόσεων του νησιού μας. Είναι ένα έργο που αξίζει τον κόπο, μη σας συνεπαίρνει μόνο η διασκέδαση και η εφήμερη ευδαιμονία που προσφέρει η σύγχρονη καταναλωτική μας κοινωνία. Αντισταθείτε σε αυτή την πρόκληση και επιδοθείτε στη σοβαρή μελέτη. Ποτέ δεν θα χάσετε από μια τέτοια ενασχόληση. Και όπως σημειώνει σ' ένα ποίημά του ο συμπατριώτης μας, σημαντικός ποιητής της λεγόμενης γενιάς του '30, Δ. Ι. Αντωνίου (1906-1994):

«Τα παιδιά γύρω
σαν δεν παίζουν διαβάζουν
έτσι μαθαίνουν
να πορευτούν στον κόσμο:
νερό σε παλιό αυλάκι»!

Σας ευχαριστώ όλους και όλες για την παρουσία σας.

Συμμετοχή του Συλλόγου μας σε μνημόσυνο υπέρ ανάπαυσης ψυχών μεγάλων ευεργετών μας

Στις 5 Σεπτεμβρίου 2021 πραγματοποιήθηκε με πρωτοβουλία του Δήμου Η.Ν. Κάσου μνημόσυνο στο ναό του Αγίου Σπυρίδωνα στο Φρυ υπέρ ανάπαυσης των ψυχών του Ηλία Βαρδαβά και άλλων μεγάλων ευεργετών μας. Το Σύλλογός μας που συμμετείχε στο μνημόσυνο, αντιπροσώπευσε η Γενική Γραμματέας Άννα Δημητρίου.

Αγιασμοί στα σχολεία της Κάσου

Με όλα τα απαραίτητα μέτρα, λόγω Covid-19 πραγματοποιήθηκε ο καθιερωμένος αγιασμός σε όλα τα σχολεία της Ηρωικής Νήσου Κάσου για την νέα σχολική χρονιά 2021-2022.

Σύνολο μαθητών στα σχολεία της Κάσου 44.

Βάπτιση

Ο **Μιχάλης Νοητάκης** (το γένος Ευαγγελίας Κωσταρά) και η **Πέγκυ Ελευθεριάδη** (εγγονή της Άννας Γλύτση) βάπτισαν στις 12 Σεπτεμβρίου 2021 στην Αγία Άννα στην Κηφισιά την κόρη τους και της έδωσαν το όνομα Μαίρη. Ανάδοχος η Κωνσταντίνα Τζιράρκα-Κελέκη. Να τους ζήσει.

Βεβήλωσαν το εκκλησάκι της Παναγίας Ποταμίτισσας στην Κάσο

Μια εικόνα που προκαλεί θλίψη και αποτροπιασμό έρχεται από το νησί της Κάσου. Όπως αναφέρουν τα karpathiakanea.gr με σημερινό τους δημοσίευμα, η Παναγία η Ποταμίτισσα, ένα μικρό και ξεχωριστό ξωκλήσι το οποίο είναι χτισμένο σε μια βραχοσκεπή στο μέσο ενός εντυπωσιακού φαραγγιού με το όνομα Σκυλάς στην Κάσο, βεβηλώθηκε όπως φαίνεται και στις φωτογραφίες. Με φωτογραφία που ανέβασε ο κ. Κώστας Περσελής φαίνεται ότι το εκκλησάκι δυστυχώς

πρόσφατα βεβηλώθηκε. Στα σχόλια πολύ εύστοχα αναφέρεται και η παρουσία παραγωγικών ζώων. Πηγή: www.dimokratiki.gr (15/09/2021)

Ημερίδα για τις Ενάλειες αρχαιότητες της Κάσου

Στις 27 Σεπτεμβρίου 2021 στο Αμφιθέατρο Γυμνασίου & Λ.Τ. Κάσου πραγματοποιήθηκε ημερίδα με τίτλο «Ενάλια Αρχαιολογική Έρευνα Η.Ν. Κάσου - Αποτελέσματα και Προοπτική» σε συνεργασία του Δήμου της Ηρωικής νήσου Κάσου, με το Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών -Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και της Εφορείας Ενάλιων Αρχαιοτήτων με ομιλήτριες την κα Χαρίκλεια Παπαγεωργίου και την κα Ξανθή Αργύρη. Στόχος της συνάντησης αυτής ήταν η πλήρης ενημέρωση των φορέων και των κατοίκων του νησιού για την πορεία των ερευνών.

Δωδεκανήσιοι του Πειραιά - Οι Ακρίτες Νησιώτες στο Μεγάλο Λιμάνι

Την Κυριακή 26 Σεπτεμβρίου 2021, ο Σύλλογος Απαντα-

χού Δωδεκανησίων Νέων πραγματοποίησε μια διά ζώσης σειρά ομιλιών με φόντο την ιστορία και τη σημασία της μετακίνησης των Δωδεκανησίων στον Πειραιά. Η εσπερίδα αυτή, που διενεργήθηκε υπό την αιγίδα του Δήμου Πειραιά στα πλαίσια της Δράσης “Ημέρες Θάλασσας 2021” έλαβε χώρα στη Δωδεκανησιακή Εστία (Υψηλάντου 143, Πειραιάς) σε μια προσπάθεια να απεικονίσει τη μακρόχρονη πορεία των Δωδεκανησίων από την ιδιαίτερη πατρίδα τους στον Πειραιά!

Ο κόσμος που τηρώντας όλα τα υγειονομικά πρωτόκολλα συγκεντρώθηκε στη Δωδεκανησιακή Εστία, άκουσε με μεγάλο ενδιαφέρον τις παρακάτω ομιλίες:

Η Οδύσσεια των Δωδεκανησίων στην πορεία τους προς τον Πειραιά, Στέφανος Μίλεσης, Πρόεδρος Φιλολογικής Στέγης Πειραιώς Δωδεκανησιακοί παροικιακοί Σύλλογοι στον Πειραιά: διατηρώντας την παράδοση, Φίλιππος Καλλούδης, Επίτιμος Πρόεδρος Ομοσπονδίας Δωδ/κων Σωματείων, Πρόεδρος του Πολιτιστικού Ιδρύματος Δωδεκανήσου «Κλεόβουλος ο Λίνδιος».

Δωδεκανήσιοι του Πειραιά - πολιτισμός & αθλητισμός. Αφορά 2 σκέλη: Ο Σύλλογος «Δωδεκανησιακόν Σχολείον»: Τα Κυριακάτικα Δωδεκανησιακά Σχολεία στον Πειραιά, 1937-1940, Μαρία Παπανικολάου Ιστορικός και Αρχαιολόγος Πανεπιστημίου Καΐρου Δωδεκανησιακός Αθλητικός Όμιλος “ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ”, Γεώργιος Καλαφατάς, πρόεδρος ΔΑΟ Αργοναυτής Πειραιά. Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους πολλοί Δωδεκανήσιοι συμπατριώτες μας.

Παρευρέθηκαν και οι υποφαινόμενοι κ Βασίλης Ι. Κακομάνωλης/Γιάννης Μ. Βαρβαρέσσος, που αντιπροσώπευσαν τον Σύλλογό μας.

Πυρκαγιά στη γειτονική Κάρπαθο

Την 23ή Σεπτεμβρίου 2021, ξέσπασαν μεγάλες πυρκαγιές σε δύο τοποθεσίες της Καρπάθου οι οποίες ευτυχώς κατασβήστηκαν από εναέρια και επίγεια μέσα.

Γέννηση

Ο **Γιώργος Φανουράκης** και η **Άννα Μπράτσου** απέκτησαν στις 24 Σεπτεμβρίου 2021 ένα χαριτωμένο αγοράκι. Τους ευχόμαστε να τους ζήσει.

Εκλεκτός γάμος

Ο **Νικήτας Καμπούρης** και η **Νικόλ Τσιλίγκρου** στις 9 Οκτωβρίου 2021 ετέλεσαν τους γάμους τους στη Ρόδο. Να είναι καλορίζικοι.

Διάλεξη Ιωάννη Γ. Καραϊτιανού

Στις 20 Οκτωβρίου 2021 και ώρα 19.00 παρακολουθήσαμε μια ενδιαφέρουσα διάλεξη στο εντευκτήριο μας με διαφάνειες, του Καθηγητή Χειρουργικής του Πανεπιστημίου Αθηνών και Προέδρου της Ελληνικής Εταιρείας Χειρουργικής Ογκολογίας κ. Ιωάννη Γ. Καραϊτιανού, Προέδρου του Αδελφού Συλλόγου των Απανταχού Καρπαθίων με θέμα: «Εγκαιρη διάγνωση και αντιμετώπιση των συνηθέστερων μορφών καρκίνου (μαστός, παχύ έντερο, προστάτης, πνεύμονας, γυναικολογικός

Ειδήσεις της Παροικίας & Νέα της Κάσου

καρκίνος θυρεοειδής, δέρμα)». Ο πρόεδρος Μίνος Κομνηνός αναφέρθηκε στο έργο του διαπρεπούς καθηγητή και μετά το τέλος της εκδήλωσης του πρόσφερε τιμητικό δίπλωμα εις ένδειξη εκτίμησης και ευγνωμοσύνης. Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους αρκετοί συμπατριώτες μας στους οποίους προσφέρθηκαν μετά το τέλος εδέσματα που ετοίμασαν οι κυρίες – μέλη του ΔΣ.

Παράκληση Ιερής εικόνας

Στις 10 Οκτωβρίου 2021 και ώρα 18.00 πραγματοποιήθηκε παρουσία πολλών συμπατριωτών μας Παράκληση της εικόνας της Ζωοδόχου Πηγής που ανήκει στο μέλος του ΔΣ μας Μυρσίνη Σουλτανάκη. Μετά το τέλος της τελετής

προσφέρθηκαν διάφορα εδέσματα που ετοίμασαν οι κυρίες.

Δωρεάν προμήθεια δενδρυλλίων (αρμυρίκια – *Tamarix Critea*) στο Δήμο Η.Ν. Κάσου από το Σύλλογο μας

Μετά από συνεννόηση με το Δήμαρχο Η.Ν. Κάσου Μιχάλη Ερωτόκριτο, προτιθέμεθα να στείλουμε στην Κάσο 300 δενδρύλλια (αρμυρίκια) για να ενισχύσουμε τη χλωρίδα και το φυσικό περιβάλλον του νησιού μας. Σύμφωνα με τις συστάσεις του υπεύθυνου γεωπόνου του Περιφερειακού Φυτωρίου Ρόδου από όπου θα σταλούν τα δενδρύλλια, η φύτευση τους θα πρέπει να γίνει με την έναρξη των πρώτων βροχοπτώσεων.

Πρόσκληση για τις επερχόμενες αρχαιρεσίες Μαρτίου 2022

Αγαπητοί Συμπατριώτες,

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου των εν Ελλάδι Κασίων, καλεί όλα τα μέλη του σύμφωνα με το άρθρο 11 του καταστατικού του, σε Γενική Συνέλευση και διενέργεια εκλογών την Κυριακή 13 Μαρτίου 2022 στις 10.30 το πρωί, στα γραφεία του Συλλόγου (3ης Σεπτεμβρίου 56, 2ος όροφος)

Τα θέματα της ημερήσιας διάταξης είναι:

1. Εκλογή Προεδρείου.
2. Ανάγνωση πρακτικών προηγούμενης Γενικής Συνέλευσης και έγκριση τους.
3. Απολογισμός δράσης (Λογοδοσία προέδρου), έγκριση και απαλλαγή του Δ.Σ. από κάθε ευθύνη για το 2021.
4. Ανάγνωση έκθεσης ελεγκτικής επιτροπής για το 2021.
5. Ανάγνωση ισολογισμών 2021, έγκριση του και απαλλαγή του Δ.Σ. από κάθε ευθύνη.
6. Ανάγνωση και έγκριση προϋπολογισμών 2022.
7. Εκλογή τριμελούς εφορευτικής επιτροπής για τη διενέργεια εκλογών.

Αν δεν υπάρξει απαρτία η Συνέλευση θα επαναληφθεί στον ίδιο χώρο, την ίδια ώρα, με τα ίδια θέματα, την Κυριακή 20 Μαρτίου 2022.

Για το Δ.Σ. του Συλλόγου των εν Ελλάδι Κασίων

Ο Πρόεδρος Η Γ. Γραμματέας
Μίνος Δ. Κομνηνός Άννα Δημητρίου

Σημείωση: υποβολή γραπτής αίτησης υποψηφιότητας γίνεται δεκτή έως και πέντε (5) ημέρες πριν τη Γενική Συνέλευση (αρ. 11). Όσοι είναι εγγεγραμμένα μέλη έως και τρεις (3) μήνες πριν τη διεξαγωγή της Γενικής Συνέλευσης και είναι ταμειακώς εντάξει, έχουν το δικαίωμα του εκλέγεσθαι (αρ. 31).

Προσεχείς Εκδηλώσεις Νοεμβρίου 2021 - Μαρτίου 2022

Νοέμβριος

- 10, Τετάρτη ώρα 19.00, Διάλεξη επιδημιολόγου Γκίκα Μαγιορκίνη.
- 20, Σάββατο 12:00, στο εντευκτήριό μας συνεστίαση.
- 27, Σάββατο 17:30, θεατρική παράσταση στο θέατρο Βεάκη με τίτλο «Κάποτε στο Βόσπορο». Τιμή 25 ευρώ ανά άτομο.

Δεκέμβριος

- Σάββατο 4 και Κυριακή 5 Δεκεμβρίου στο εντευκτήριό μας, Εορταγορά (BAZAAR).
- 15, Τετάρτη ώρα 19.00, στο εντευκτήριό μας, διάλεξη του προέδρου μας κ.

Μίνου Δ. Κομνηνού με θέμα: «ΝΑΥΑΓΙΑ ΠΟΥ ΣΥΓΚΛΟΝΙΣΑΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ» ταυτόχρονα με προβολή διαφανειών.

- 19, Κυριακή ώρα 12.00, συνεστίαση στο εντευκτήριό μας.

Ιανουάριος 2022

- 9, Κυριακή ώρα 18.00 στο εντευκτήριό μας κοπή της πίτας, απονομή τιμητικών διπλωμάτων σε ευεργέτες του Συλλόγου μας και βράβευση επιτυχόντων στα ΑΕΙ των αποφοίτων λυκειακών τάξεων.
- 15, Σάββατο ώρα 19.00, στο εντευκτήριό μας, εκδήλωση νέων μας.

Φεβρουάριος

- 9, Τετάρτη ώρα 19.00, στο εντευκτήριό μας, διάλεξη του γιατρού Γιάννη Αράπη με θέμα: «Ιστορία του Συλλόγου των εν Ελλάδι Κασίων» με προβολή διαφανειών.
- 27, Κυριακή ώρα 11.00, ετήσιο μνημόσυνο υπέρ ανάπαυσης των ψυχών μεγάλων ευεργετών μας αφών Βασιλιά.

Μάρτιος

- Κυριακή 13 Μαρτίου ώρα 10.30, ή Κυριακή 20 Μαρτίου την ίδια ώρα, στο εντευκτήριό μας Γενική Συνέλευση και Αρχαιρεσίες για ανάδειξη νέου Διοικητικού Συμβουλίου.

Παρακαλείσθε όταν προσέρχεσθε να φοράτε μάσκα, να έχετε μαζί πιστοποιητικό πλήρους εμβολιασμού ή εργαστηριακό rapid test τελευταίων 48 ωρών.